DE VBERTATE ET ABVNDANTIA

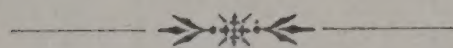
SERMONIS ISOCRATEI

OBSERVATIONVM CAPITA SELECTA

SCRIPSIT

GVILELMVS HOESS
BADENSIS

BEILAGE ZUM GYMNASIUM PFORZHEIM 1892 PROGR. NR. 608.

FRIBVRGI BRISIGAVIAE
EX OFFICINA C. A. WAGNERI
MDCCCXCII

OTTONI HENSE

S.

Quod vitio vertit Isocrati Dionysius Halicarnasensis παραπληρώμασι λέξεων οὐδὲν ὠφελουσῶν χρῆσθαι καὶ ἀπομηκύνειν πέρα τοῦ χρησίμου τὸν λόγον vel τὸ κάλλος τῆς ἀπαγγελίας ἐν τῷ περιττῷ τίθεσθαι (Dionys. op. V p. 540, 12. 541, 2 R.), id cum ad alium orationis Isocrateae ornatum tum ad prolixiorem synonymorum usum pertinere non dubium est. quamquam autem orator in copulandorum cognatae, ne dicam eiusdem notionis vocabulorum studio vel eo nonnumquam processit, ut non duo sed tria aut quattuor inter se iungeret synonyma, tamen nemo quod sciam adhuc fuit, qui de hac stili Isocratei proprietate ea qua par est diligentia dissereret. libenter igitur obsecutus sum Ottoni Hense praeceptori meo me monenti, ut huic negotio vacarem eaque quae de synonymorum usu collecturus essem vel observaturus cum aliis quaestionibus chronologicis potissimum quantum possem coniungerem. ex eorum autem numero, quos hanc consuetudinem Isocrateam saltem attigisse video, Carolus Schwabe[1]) mihi nominandus est non tam ideo, quod paulo ille plura quam alii congessit exempla, quam quod viam et rationem, quam in huius modi quaestionibus teneri par est, recte perspexit. quamquam particularum aliquot et pronominum potius usui cognoscendo intentus de synonymorum abundantia quaestionem primis ut aiunt labris ille attigit, non exhausit. vera autem procedendi via quam

[1]) C. Schwabe De dicendi genere Isocrateo. diss. Hal. a. 1883 p. 32 sqq.

praeivit haec est, ut in adferendis digerendisve sermonis Isocratei observationibus temporum ratio per singulas orationes quoad fieri poterit respiciatur. quae via si inita fuerit, si tempora, quibus singulas Isocrates composuit orationes accuratius nobis inter se distincta erunt, fieri poterit, ut non modo ipsum dicendi genus quasi per aliquot gradus describatur, sed etiam tempori earum orationum, quae quando scriptae sint adhuc obscurum est, aliquid lucis adfundatur. nam quod Schwabe particularum aliquot et pronominum usu observato evincere studuit, nimirum non eandem per longum vitae aevum oratoris fuisse artem et dictionem, hoc nescio an etiam hac de abundanti dicendi genere quaestione constabiliri possit. non quod existimem fore, ut, quo quaeque anno scripta sit oratio, ex istius modi observationibus finiri possit. ut enim elocutionis observandae ratio illa per scriptoris opera ad exemplorum numerum diligenter exacta, quae ad Platonis dialogorum tempora finienda Dittenbergero potissimum duce adhiberi coepta est, intra certos fines cohibenda est, nec quisquam par erit difficultatibus exhauriendis nisi aliis simul observationibus adiutus, quod praeter alios Theodorus Gomperz[1]), Constantinus Ritter[2]), Hermannus Siebeck[3]) prudenter nuper monuerunt et subtiliter, ita de synonymorum redundantia observationes vel diligentissime factas per se solas non sufficere posse ad tempora orationum eruenda consentaneum duco. at si cum eis, quae alii de temporibus orationum commenti sunt, caute illae coniunctae erunt, vix dubitaverim, quin etiam chronologicae quaestiones hac ratione possint aliquantulum promoveri. nec non sperare licet sic de authentia nonnullorum librorum

---

[1]) *Sitzungsber. der Wiener Akad.* a. 1887 p. 751.

[2]) *Untersuchungen über Plato* Stuttg. a. 1888.

[3]) *Untersuchungen zur Philosophie der Griechen*² Friburgi Br. a. 1888 p. 253 sq.

paulo posse tutius quam anthac iudicari. nolui igitur ad Demonicum orationem vel novem epistulas, de quibus adhuc sub iudice lis est, ab hac commentatione excludi, immo quaecumque corporis Isocratei scripta leguntur eodem consilio perlustravi. ne autem praefando molestus fiam, hoc unum addo nihil habuisse me antiquius, quam ut omnes orationes vel epistulas eodem quasi modulo metirer caveremque, ne abundantis generis exempla, quae ex aliis orationibus adnotaveram, omitterem in aliis. quamquam ita rei natura fert ut haereas interdum utrum exemplum aliquod ad congeriem idem fere demonstrantium revocare liceat an secludendum potius sit quia notionum diversitas maior videtur quam quae ad abundantis sermonis genus adspiret. ut autem eius modi scrupulos ab his observationibus prorsus removere vix quisquam poterit, ita observationum utilitati, si quae est utilitas, ne nimium detrahatur, diligentia cavebitur.

Ordo autem disserendi hic erit, ut primum ea quae inter doctos de orationum temporibus fere constant Blassio[1]) potissimum duce proponantur summatim. deinde abundantiae exemplis hoc ipso ordine prolatis quatenus distent orationes inter se ac differant, ita demonstrare liceat, ut simul exponatur, quid ex his de stilo observationibus ad chronologicas rationes vel confirmandas vel infirmandas effici videatur.

CAPVT I.

Atque ut a forensibus orationibus, quibus primum Isocratem vacasse notum est, incipiamus, Πρὸς Καλλίμαχον (XVIII) orationem sub annum fere 400 scriptam putant;

[1]) Dissertationem meam scripseram, antequam Blassiani de Isocratis et Isaei eloquentia libri egregii emissa est editio altera quae prodiit interim Lipsiae a. 1892. iam igitur ubi res poscebat duas editiones inter se distinxi.

nam ad a. 399 fere rettulit Blass Starkium secutus (*Die att. Ber.* II p. 196 p. 214 ed. sec.), ad a. 397 Pfund et Benseler, ad a. 400 Sanneg, ad a. 403—400 Rehdantz. nec multum distare videtur ab hac aetate Κατὰ Λοχίτου (XX) oratio: fere non descendunt infra annum 398 (vide Blass[2] l. c. p. 217 adn. 4). difficilius est dictu, cui fere anno Περὶ ζεύγους (XVI) oratio adscribenda sit. qui novissime post complures alios et diligentissime quaestionem hanc cum altera illa de Lysiae oratione contra Alcibiadem priore artissime coniunctam tractavit Fridericus Nowack (comment. philol. Ribbeckio obl. p. 463 sqq.), is hoc sibi persuasit editam esse Isocrateam post Lysiacam, Lysiae autem orationem XIV habitam esse a. 395 (l. c. p. 467). retractatam autem esse Isocratis orationem, iam ut ad demonstrativum magis adspiret genus quam ad iudiciarium, post Rauchensteinii commentationem museo Helvetico a. 1862 p. 277 sqq. insertam in dies magis intellectum est. et demonstrativum ornatum in clara luce posuerunt Blass[1] l. c. p. 208, P. L. Galle de Isocratis oratione Trapez. (diss. Lips. a. 1883) H. Schultze quaest. Isocrat. spec. Buxtehudae ed. a. 1886, ut orationem forensem mutatam esse in demonstrativam apertum sit (cf. Nowack l. c. p. 468. 470). similiter iudicandum est de Aeginetico (XIX), nam demonstrativum potius characterem exhibere orationem docuit Blass[1] l. c. p. 216 adstipulante Gallio p. 14. sed in tempore huius orationis finiendo vehementer inter se discordant viri docti: ante annum 390 scriptam esse negat Blass, ad annum 397 ascendit Pfund, cum Benseler vel ad annum 402 progressus sit. omitto Odofredi Muelleri sententiam, qui post Ol. 104, 4 (361) eam habitam esse olim putabat Aeginet. p. 131.

Restant inter iudiciarias duae, Trapezitica (XVII) et Πρὸς Εὐθύνουν (XXI) oratio, quas fuerunt qui tamquam spurias notarent. ac Trapeziticum in suspicionem vocabat

Benseler (de hiatu p. 54), quod orator vocalium concursioni vitandae solito minorem adhibuisset curam. Benselerum secutus est Kayser annal. phil. vol. LXXIII p. 556 sqq. in dictionem insuper inquirens. at rectiorem viam inierunt recentiores, qui a Dionysii de hac oratione iudicio (p. 584 R. οὐ μέντοι παντάπασί γε τὴν Ἰσοκράτειον ἀγωγὴν ἐκβέβηκεν) profecti quaestione de dicendi genere diligentissime instituta eo pervenerunt, ut arte Isocratea potius dignissimam esse Trapeziticam perspicerent. praeter ea autem quae iam Blass[1] l. c. p. 212 sqq. Gehlert (de elocutione Isocr. Lips. a. 1874 p. 16) Schwabe (l. c. p. 13) subtiliter monuerunt, Gallii quam supra commemoravi dissertatio laudibus mihi prosequenda est, quia rem ita ille absolvit, ut de genuino ortu dubitatio sublata sit. hiatus autem rationem eandem esse demonstravit atque in or. XVI et XVIII et XXI (cf. etiam Blassii edit. v. II praef. p. XLII), maximeque in Trapezitica servari naturam orationis forensis (l. c. p. 17 cf. Blass[1] l. c. p. 213). scriptum esse Trapeziticum non post annum 390 affirmavit Blass[2] l. c. p. 230, cui non habeo quod opponam.

In Euthynum orationem (XXI), quam infra annum 402 poni posse iure negat Blass[1] l. c. p. 202 (cf. Vsener mus. Rh. XXXV p. 142), ab Isocrate abiudicavit Benseler de hiatu p. 56 editionisque Teubn. praef. p. XI. sed examinatis eis, quibus suspicionem munire solent (summis laudibus effertur oratio a Philostrato v. soph. I 17, 3, enuntiatum quod in nostra deest Euthyno tribuit Aristoteles rhet. II 19), ego facere non possum, quin eorum iudicio accedam, qui de Isocratea orationis origene non dubitant, sive ipsam orationem in libris non sine defectu traditam nos habere putant sive epitomen saltem. fieri sane posse, ut non nisi epitome aetatem tulerit, hoc concedere cautius erit, quamquam argumentationi illi qua Keilius utitur (anal. Is. p. 7 adn. 2: ‘rerum tractatio

optima est, forma non Isocratea, Aristotelis fragmentum ad nostram non quadrat: ergo epitomen habemus’), is solum assentiet, qui eiusdem viri verbis subscripserit his ‘hiatum per totam vitam curavit’. ego, ut modo de Trapezitica monui, secus sentio.

Isocrates cum forensi eloquentiae valedixisset, Athenis scholam aperuit, ad quam inaugurandam sine dubio orationem Κατὰ σοφιστῶν (XIII) composuit (cf. or. XV p. 193), quod factum esse fere anno 390 docti consentiunt. non post annum 390 orationem scriptam esse, sed paululo fortasse ante putat Vsener mus. Rhen. XXXV p. 139; ne quis ultra annum 390 progrediatur, monet Schanz, Herm. XXI p. 451. orationem contra sophistas excepit ea, cui Busiridi (11) nomen indidit, quam paucis annis post conscriptam esse, sed ante annum 380 perspexerunt, vide Blass[1] l. c. p. 226 adn. 7, Duemmler *Akadem.* p. 29. eo autem magis discordant inter se de Helenae laudationis (X) tempore: cum inter primas demonstrativas, quibus sophistas rivales impagnaverit Isocrates, eam rettulerit Blass[1] l. c. p. 222, Keil quod traditur hypothesi (πρὸς Ἀναξιμένην τὸν Λαμψακηνὸν γράφει) contra Blassium retinens fere ad annum 365 descendit l. c. p. 8 sqq.; nihil enim impedire ‘quominus Anaximenes circa 392, ut Vsenerus vult, natus sit, ita ut anno 365 laudatio Helenae ab eo edita esse iam possit’. sed si Gorgiae potius Helenam Isocratem aemulatum esse putabimus, quod ut ipsum quoque antiquitus traditum (Γοργίου ἐπιλαμβάνεται) mihi maxime probatur, dicendum nobis erit ante Gorgiae mortem orationem scriptam esse id est paulo ante ol. 100 (380). cf. Duemmler l. c. p. 42. 67. confirmant me in hac sententia ea quae nuper disseruit Duemmler *Chronolog. Beitr. zu einigen Platon. Dial. aus den Reden des Isokr.* (Basileae ed. a. 1890) p. 40 sqq.

Panegyrico (IV) quamquam non deest locus quem

a. 385 scriptum esse apparet, tamen ea vicit sententia, qua orationem a. 380 editam esse putant: vide Blass[1] l. c. p. 229 Keil l. c. p. 5 cum adn. 2 Blass[2] l. c. p. 254. Plataici (XIV) tempus eo terminatur anno, quo Plataeae a Thebanis dirutae sunt, atque dirutam esse urbem ol. 101, 4 tradidit Pausanias (IX 1, 8), ol. 101, 3 Diodorus (XV 46). fluctuant igitur de orationis tempore sententiae inter annos 374—372. in Archidami (VI) tempore constituendo non diffiteor plus apud me valere momenta a Keilio l. c. p. 6 adlata, quam quibus usus erat Blass[1] l. c. p. 263 sqq. nam quod propter Isocratis epistulam nonam Archidamum editum esse ante 356 negavit Blass, tali argumento aditus praecludi videtur ipsa epistularum quae sub Isocratis nomine feruntur origine incertiore. hoc recte iam Keil. accedit vero, quod in hac sola epistula (IX 10) nec ullo usquam alio oratorum loco exstat περί praepositio cum dativo iuncta (cf. Lutz *Die Praepos. bei den att. Redn.* p. 135), ut nonae epistulae auctoritas, quem admodum nunc res sunt, dubia non videri non possit. quamvis igitur vel nuperrime hac epistula tamquam genuina usus sit Duemmler (*Chronol. Beitr.* p. 36), de Archidamo tutius erit id retineri tempus, quo orationem ipsum Archidamum apud Lacedaemonios perorantem fecit Isocrates, id est circa annum 365. inter tres orationes ad Nicoclem Cypri regem missas illam quae inscribitur Πρὸς Νικοκλέα (II) ante eam cui nomen dedit Νικοκλῆς ἢ Κύπριοι (III) esse editam inde certum est, quod in tertia (§ 11) ratio habetur secundae. cum autem Nicoclem regnasse fere intra annos 380—360 computo probabili effectum sit (vide Blass[2] l. c. p. 269 sq.), post annum 380 edita esse oratio ad Nicoclem putanda erit, fortasse a. 376 (Blass[2] p. 271). sed quaeritur, quando Euagoras (IX) emissus sit. ac plurimi in hoc certe conspirant, quod etiam Euagoram post orationem Πρὸς Νικοκλέα scriptum volunt (cf. Blass[2] l. c. p. 285 Keil l. c.

p. 8). argumentis quibus iam alii innisi erant haece addidit Keil: 'ut concussum regnum stabiliret animosque civium adversus ipsum frementium sedaret, rex Isocratem orationes quarum tituli sunt 'Nicocles' et 'Euagoras' componere iussit; harum priore ipsius Nicoclis egregiam civitatis moderationem et singularem morum sinceritatem continentiamque laudibus orator extulit, altera Euagorae patris facta de insula bene merita et maiorum praeclaram seriem exaggeravit'. quas causas cum sic nuper infirmare studeat Duemmler *Chronol. Beitr.* p. 30 'Wie kann ein Enkomion des grossen Vaters dazu dienen, den lüderlichen Sohn zu empfehlen? und dann, wer stützt schwankende Dynastieen mit Isokrateischen Reden?' hoc sane concedo Keiliana argumenta non ea esse, quibus solis res ad liquidum perducatur, quamquam miror, quod Duemmler, qui tam acerbe Isocratis vanitatem perstringere soleat, negare videtur posse Isocratem tam magnifice de se cogitasse, ut labans reguli illius imperium suis orationibus sustineret. sed quod etiam minus probo, artificiosius removere studet Duemmler temporis indicium quod inesse putant Euagorae § 78, dico hoc ὅτι πολλάκις διακελεύομαι περὶ τῶν αὐτῶν. multo certe simplicius esse referre haec verba ad orationem Πρὸς Νικοκλέα ante Euagoram missam, quam quod ille voluit ad ea quae paucis verbis ante in ipso Euagora leguntur (§ 76) apertum erit. molestas enim Euagorae epilogi ambages orator non excusasset his verbis, ut visum est Duemmlero, sed molestioribus adauxisset. nunc autem vide quam apte admonitiones illae respiciantur, quas iam antea regi miserat in oratione Πρὸς Νικοκλέα. haec igitur tempore praecessit. quod ut tueor, ita utra prior fuerit, 'Nicocles' an 'Euagoras', nondum pro certo affirmare licere concedendum erit (cf. Blass[2] l. c. p. 285).

Sequitur ut moneam orationem Περὶ εἰρήνης (VIII) Blassio[1] (l. c. p. 274) videri circa a. 356 vel 355 editam, pro-

ximo anno 355 vel ineunte anno 354 (cf. Blass[1] l. c. p. 279) Areopagiticum (VII). nec recessit ab hac sententia Keil (l. c. p. 10): 'Antidosis, de pace, Areopagiticos, quas eadem aetate omnes edidit, unius eiusdemque quasi cycli sunt'. Antidosis (XV) autem emissa est a. 353, quod et aetate oratoris commemmorata (§ 9) evincitur et causa morteque Timothei (§ 101). non minus certum est Philippum (V) conscriptum esse a. 346 (cf. Blass[1] l. c. p. 287). denique Panathenaicum (XII) ut ipse dicit (§ 270) absolvit nonaginta septem annos natus id est a. 339.

Superest ut de eis scriptis breviter enarrem, quae num iure olim in corpus Isocrateum recepta sint, homines docti dissentiunt. quamquam de Demoniceae (I) origine si quaecunque in utramque partem adlata sunt momenta in eadem quasi trutina posita perpenderis, vix iam dubitabis, quin genuina non sit. quod autem Bergk in editionis quartae lyricorum vol. II p. 163 et alibi edixit: '(ad Demonicum) libellum veteres et recentiores magistri non recte Isocrati abiudicant; nam Cephisodorus Isocratius hoc opusculum ab Aristotelis reprehensione vindicare studuit, cf. Athen. III 122', id ex 'Anaximenis' rhetorices verbis quae respexit Bergk (Anaxim. c. 11 p. 199, 3 Sp. = Demon. § 30), non satis tuto colligitur (cf. Blass[2] l. c. p. 281 adn. 2). nec magis probavit quod vel nuperrime de hoc opusculo posuit Gomperz *Die Apol. der Heilk.* p. 131 sq.: 'Ich halte die Rede mit O. Müller Gr. Literaturgesch. II[2] 391 für eines der frühesten Werke des Isokrates'. sed res quo complurium studio coniuncto paulatim perducta sit, breviter referam. erant haud pauci inde ab H. Stephano qui Isocrati opusculum abiudicarent, Pfund in primis, Benseler, alii; contra exstiterunt, qui Isocrateae originis patrocinium susciperent, inter hos etiam Sauppe, Sandys, O. Schneider. verum postquam Guil. Iahr (Quaest. Isocr. diss. Hal.

a. 1881) diligentius in orationem opusculi inquisivit et observationibus suis nisus Isocrati orationem adscribi posse prorsus negavit, haec ipsa sententia in dies magis convalescebat. ‘satis superque Iahriana sunt idonea ad eripiendam Isocrati orationem’ sic Keil l. c. p. 100 adn. 2. etiam numerum oratorium obstare quominus Isocratis haberi possit oratio evicit C. Iosephy *Der orator. Numerus bei Isokr. u. Demosth.* (Turici a. 1887). audi ipsum ad haec pervenientem p. 99: ‘Ich lege nun nicht so grossen Wert darauf, dass ein kurzes einsilbiges Wort in der Clausel nur in dieser Rede vorkommt (§ 31) . . ., sondern viel grösseren darauf, dass wir die Stetigkeit der Clauseln vermissen und daher nicht im Stande sind, den Demon. in eine bestimmte Zeit oder Gattung der Isokratischen Reden einzureihen.“ quibus adde quae Keil nuper circumspecte etiam de temporibus, quibus adsignanda sit Demonicea, disseruit Herm. XXIII p. 374 sqq., et vix iam dubitabis, quin ab Isocrate aliena sit. nolo viri docti argumenta hic repetere, sed admodum probabile puto, quod ille ex orationis § 36 μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἤθη κτλ. conclusit, auctorem opusculi vixisse sub regis alicuius imperio. quod autem intra annos 300 et 100 Demoniceam conscriptam putat, id opinor etiam aliis argumentis comprobare potuisset, si non solum formae orationis ab Isocratis simplicitate et temperantia mirum quantum haud raro discrepantis vel conexus sententiarum turbati rationem habuisset, sed etiam in singularum gnomarum fontem et originem inquisivisset. operae certe pretium faciet, si quis totum gnomologium quomodo ex singulis diversae originis pannis consutum sit volet consimilibus undique collectis sententiis illustrare. interim advertas si placet, quotiens conspiret cum septem sapientium potissimum gnomarum collectione a Demetrio Phalereo facta (Stob. III 1, 172 Hense = flor. 3, 79 Mein.), quem consensum diligenter adnotavit

Guil. Brunco act. sem. philol. Erlang. III p. 339. 340. 343. 344. 345. 347. 351. 355. 364. 372. 381, ut etiam hac ratione de auctoris aetate suspicio confirmetur. ita autem nonnunquam Demoniceae auctor cum collectionis illius verbis congruit ut nihil possit supra. velut quae fusius suo more Demoniceae auctor offert § 41 πᾶν ὅ τι ἂν μέλλῃς ἐρεῖν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ. πολλοῖς γὰρ ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας, unde adsumpserit, docet Chilo Demetrii l. c. p. 117, 3 H. Ἡ γλῶσσά σου μὴ προτρεχέτω τοῦ νοῦ (cf. Sexti sent. 151 Elt.). vel supra quae habet Ps.-Isocrates § 22 δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὅρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους, sic dixerat Solo Demetrii p. 114, 8 H. Φύλασσε τρόπου καλοκαγαθίαν ὅρκου πιστοτέραν. neque igitur in errorem te duci patieris eis locis, quos ut novitatis quandam speciem adfectaret aliquatenus variavit Isocrates qui dicitur, velut his, a quibus fere exordium sumpsit § 1 οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι. unde fluxerint haec, docet Thales Phalerei p. 118, 4 H. Φίλων παρόντων καὶ ἀπόντων μέμνησο. locupletiorem autem fuisse Demetrii syllogen, qua Demoniceae auctor usus est, quam quae tradita est in primo capite tertii libri Stobaeani, ex eis elucet, quae apte nuper composuit Hartlich *Leipz. Stud.* XI p. 217. Pittaci igitur dicto, quod adservavit Stobaeus III 9, 31 H. (9, 33 M.) respondet Demon. § 16, Periandreo Laertii I 97 (τί μέγιστον ἐν ἐλαχίστῳ κτλ.) Demon. § 40. exempla sufficiant haec; nam rem exhaurire ab hac commentatione alienum est. hoc unum addo: si quis obverterit utrumque et Demoniceae auctorem et Demetrium antiquiorem fontem fortasse adhibuisse communem, is nolim praetervideat semel etiam cum Bione Borysthenita 'Isocratem' ad verbum consentire. contulit inter se duos locos iam Hense Tel. prol. p. LXX: Stob. flor. 46, 23 Mein. Βίων ἔφη δεῖν τὸν ἀγαθὸν ἄρχοντα παυόμενον

τῆς ἀρχῆς μὴ πλουσιώτερον, ἀλλ' ἐνδοξότερον γεγονέναι et Dem. § 37 ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάττου μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος. quae concordantia quomodo explicanda sit, vix iam dubitabis, iterum ad saeculum vocamur tertium. haec omnia si comprehendo, facere non possum, quin Demoniceam tribuam tempori Isocratea aetate inferiori. neque igitur contigisse puto Hartlichio, ut causas contra Isocrateam orationis originem a viris doctis prolatas infirmaret, nisi quod post alios hiatum in Demonicea saepius admissum per se sufficere ad orationem Isocrati abiudicandam ipse quoque recte negavit. Keilium etsi confidentiae insimulavit, tamen argumenta, quibus ille ad suam sententiam confirmandam usus est, non refellit. sermonis vero in Demonicea a ceteris discrepantiam, quam in clara luce posuerunt Benseler et Iahr (cf. etiam Blass[1] l. c. p. 127), frustra ex protreptici indole et natura repetere conatus est.

De novem quae feruntur Isocratis epistulis quaestio ad finem perducta non est. quo in statu hodie fere sit, diligenter nuper enarravit Susemihl hist. litt. Alexandr. II p. 585 adn. 26. quamquam si quid sola irrisione effici posset, post Hercheri in epistolographos graecos praefationem (p. IX) nemo adhuc his epistulis 'tamquam genuinis adhaerescere' auderet. uno tamen anno post prodiit Blassii liber, quo tamquam genuinae retinentur ad unam omnes. quamquam Vateri (cuius libellum hodie rarum doleo quod mihi quoque inspicere denegatum erat) contra primam scrupulos a Blassio (l. c. p. 270 sq.) ignorari merito fortasse monet Susemihl. non magis Vateri argumentum curavit Duemmler *Chronol. Beitr.* p. 34, qui Blassianam de tempore epistulae sententiam amplexus prooemium quod solum aetatem tulit quin genuinum sit non dubitat. neque quae alii, velut Westermann, ad debilitandam epistularum fidem idonea observaverant vel etiam Fuhr mus. Rh. XXXIII p. 334.

348. 594 sq., sic uti par erat hodie respiciunt, nihil ut magis optandum sit, quam ut denuo aliquis deditaque opera totam de epistulis quaestionem retractare velit. de nona aliquid monui supra. Keil cum Hercheri vestigiis insistens omnes quasi spurias damnaret, quartae sane auctoritatem causis ex sermone potissimum petitis infregisse sibi visus est, sed quod de ceteris dedit promissum usque ad hunc diem solvere noluit. eo igitur minus mihi erat causae, cur epistulas ab hac commentatione secluderem. ordinem sequor a Blassio secundum temporum indicia quae epistulis insunt nec pauca illa nec levia diligenter enarratum. quamquam etiam ea ipsa quae de tempore, quo singulae epistulae scriptae videntur, observarunt denuo sub iudicium vocari necesse erit ita, ut temporum indicia et sermonis observationes apte inter se et caute coniungantur (cf. Fuhr l. c. p. 595).

Iam cum in eo sit, ut ipsa sermonis abundantiae exempla enumerentur, ne quis plura, quam congerere mihi ipsi in animo erat, exspectet, breviter quaenam in proximis genera respecta sint monebo. atque eorum locorum rationem habui, quorum ubertas ea est, ut eidem notioni significandae membrum negativum simul inserviat et affirmativum, velut horum XVI 44 οὐδ᾽ ἀναγκασθεὶς ἀλλ᾽ ἑκών, XII 72 οὐ μετρίως ἀλλ᾽ ὑπερβαλλόντως, aut ordine inverso velut huius VI 75 τολμήσωμεν καὶ μὴ κατοκνήσωμεν. longe vero frequentissimum id genus est, quo duo vel plura idem valentia una eademque aut adfirmandi aut negandi ratione iuxta ponantur sive ut καὶ particula similibus (οὐ—οὐδέ, μή—μηδέ) additis inter se copulentur sive, quod rarius fit, ut sine particula exhibeantur ἀσυνδέτως velut in hoc exemplo XII 264 ἐπῄνουν, ἐζήλουν, ἐμακάριζον. nec dubitavi ad hoc genus etiam eos locos revocare, ubi idem vel simile significantia per ἤ particulam disiungantur, non quod existimarem ἤ particulam in tali exemplo VII 63

καλὸν ἢ σεμνόν vim suam disiungendi plane exuere, sed quia ipsum puto oratorem orationis luxuriem disiunctiva particula adhibita occultare quodam modo voluisse aut attenuare. idem non nunquam dicendum est de synonymis per καὶ—καί particulas, οὔτε—οὔτε, μήτε—μήτε concatenatis (de τε καὶ iuxta positis vide quae observavit Fuhr mus. Rhen. XXXIII p. 234). voluit aliquid discriminis interesse orator inter notiones hac ratione coniunctas, non nego. nihilo tamen setius etiam hoc genus ad profusioris orationis exempla pertinere ibi concedendum puto, ubi ipsam notionum differentiam admodum exiguam esse apertum est, velut in hoc exemplo V 136 καὶ τὴν στρατείαν ποιεῖσθαι ταύτην καὶ πολεμεῖν καὶ κινδυνεύειν. particulis eis, quae non nisi ad diversas notiones coniungendas adhibentur, adhibitis operam sane dat orator, ut plura quam quae re vera dixit dicere videatur nec in senilem loquacitatem delabi, sed frustra. luxuries enim orationis hoc loco, si ullo usquam alio, manifesta est. contra in synonymorum numerum non recipienda duxi eiusdem orationis quae leguntur § 33 καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἡγεμονίαν, quia harum notionum ea certe est differentia, ut καὶ—καί particulae suo adhibeantur iure. concedo non de quovis eius modi loco omnium idem fortasse fore iudicium, sed exemplorum, quibus scrupulus adhaerere possit, certe minor erit numerus, quam quo ipsius rei de qua agitur imago turbetur. ceterum grato animo profiteor Henrici Schmidtii librum qui inscribitur *Die Synonymik der griechischen Sprache* (Lips. ed. a. 1876—88) in explicandis synonymis vel indagandis mihi haud raro fuisse utilem. denique commemorare operae pretium erit etiam eos locos in indicem meum receptos esse, ubi vocibus generalioribus (velut μέγας et καλός) subiectae aut praemissae sunt eae quibus latior illarum vis paulo accuratius finiatur, velut VI 32 μαρτύρια μείζω καὶ σαφέστερα 59 μεγίστην μὲν

ἡγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιοτάτην IX 17 μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγχον 40 μέγιστον καὶ σεμνότατον καὶ περμαχητότατον VIII 18 καλῶς ὁρισώμεθα καὶ νοῦν ἐχόντως XV 304 κάλλιστον εἶναι καὶ σπουδαιότατον τῶν ἐπιτηδευμάτων XII 196 τὸ καλῶς καὶ φρονίμως βουλεύσασθαι VII 68 κάλλιστον καὶ μέγιστον τεκμήριον XV 122 στρατήγημα μεῖζον εἶναι καὶ κάλλιον, sim. sed iam omnia proferre libet exempla in ordinem redacta.

Πρὸς Εὐθύνουν (XXI).

I adiectiva: 8 ἐρήμους δὲ καὶ ἀδυνάτους 11 μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα ἱκανόν. II verba: 3 ἐνεκάλει καὶ ἐμέμφετο καὶ ἔλεγεν ἃ πεπονθὼς εἴη 8 οὓς μήτ᾽ αἰσχύνωνται μήτε δεδίωσι (cf. XVII 14 οὐκ ᾐσχύνετ᾽ οὐδ᾽ ἐδεδοίκει) [1]).

Πρὸς Καλλίμαχον (XVIII).

I substantiva: 55 ἀδικίας καὶ συκοφαντίας καὶ πονηρίας. II adiectiva: 35 δεινὰ καὶ σχέτλια. III adverbia: 46 καλῶς καὶ κοινῶς 64 μὴ παραχρῆμα ἀλλ᾽ ὀλίγον ὕστερον. IV verba: 14 ἀδίκως αἰτιώμενον καὶ συκοφαντοῦντα 22 ἀφεῖναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσασθαι 33 μηδεὶς ἡγείσθω μ᾽ ὑπερβάλλειν μηδὲ μείζω λέγειν 50 οὐκ ἀγαπᾷ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ ζητεῖ πλέον ἔχειν ὑμῶν.

Κατὰ Λοχίτου (XX oratio non integra).

§ 5 τῆς αἰκίας καὶ τῆς ἀτιμίας 9 ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν δίκην ἀγένητόν ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τούτου μέρος ἅπαντα πέπρακται [2]).

---

[1]) XXI 19 εἴπερ καὶ ἐβούλετο καὶ ἐδόκει αὐτῷ συκοφαντεῖν inter exempla recipere non ausus sum propter Blassium, qui ἐξεῖναι post αὐτῷ inseruit non nimis sane probabiliter; recipiendum erit exemplum, si deleveris prius καὶ ut Coraes Turicenses.

[2]) Fortasse inseri malet aliquis abundantiae exemplis etiam haec verba 10 δὶς ἤδη τὴν δημοκρατίαν ἐπείδομεν καταλυθεῖσαν καὶ δὶς τῆς ἐλευθερίας ἀπεστερήθημεν.

Περὶ ζεύγους (XVI oratio non integra).

I adiectiva: 24 μέγιστα καὶ κάλλιστα 40 τίς εὐδαιμονέστερος ἢ θαυμαστότερος ἢ ζηλωτότερος. II adverbia: 22 λίαν ἀσελγῶς καὶ θρασέως 34 ἀφειδῶς διέκειτο καὶ μεγαλοπρεπῶς. III verba: 9 ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο τοῖς παροῦσι κακοῖς καὶ πανταχόθεν εἰργόμενος καὶ σωτηρίας οὐδεμιᾶς ἄλλης αὐτῷ φαινομένης 28 ἐπιτροπευθῆναι καὶ τραφῆναι καὶ παιδευθῆναι 31 τιμώμενος δὲ καὶ θαυμαζόμενος 32 ἀγαπωμένην καὶ θαυμαζομένην 44 οὐ γὰρ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πατρίδος ἀλλὰ συμπολιτευόμενος 44 οὐδ' ἀναγκασθεὶς ἀλλ' ἑκών 44 οὐδ' ἀμυνόμενος ἀλλ' ὑπάρχων [1]).

Τραπεζιτικός (XVII).

I substantiva: 12 μηδεὶς ἔλεγχος μηδὲ βάσανος 47 τοσαύτην μανίαν καὶ ἀμαθίαν 48 τὴν ἀτοπίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν. II adiectiva: 54 οὐδὲν πιστότερον οὐδ' ἀληθέστερον. III verba: 9 ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦναι 12 διαφθείραντες καὶ πείσαντες 12 καὶ ταῦτα λέγων καὶ ἀγανακτῶν καὶ δακρύων [2]) 14 οὐκ ᾐσχύνετ' οὐδ' ἐδεδοίκει 17 ἀδικεῖν καὶ δεινὰ ποιεῖν 23 ἀπορῶν δὲ καὶ οὐδεμίαν ἄλλην εὑρίσκων ἀπαλλαγήν 24 ἐκ τοῦ διεφθαρμένου γραμματείου τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι καὶ τούτοις ἰσχυριεῖσθαι μάλιστα 56 συκοφαντήσων καὶ ψευδεῖς αὐτῷ παρακαταθήκας ἐγκαλῶν 52 βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μὴ περιορᾶν ἀδικούμενον.

Αἰγινητικός (XIX).

I substantiva: 20 μετὰ τοιούτου θορύβου καὶ δέους. II adiectiva: 23 ἐπὶ δὲ ξένης (ξένοις δὲ E, ξένης δὲ

---

[1]) Addere exemplis fortasse poteram hoc 33 ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστίν, φαῦλος δ' οὐδεὶς ἂν ποιήσειεν. sed omisi etiam XIX 37 εἰ καὶ μηδέν μοι τούτων ὑπῆρχεν ἀλλὰ φαυλότατος ἦν τῶν πολιτῶν.

[2]) v. καὶ ταῦτα—δακρύων alii fortasse in indicem meum admittenda fuisse negabunt.

Turic., δὲ ξένοις Ξ) καὶ παρ' ἀλλοτρίοις 28 τὰ χαλεπώτατα τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καὶ δυσχερέστατα καὶ πόνους ἀηδεστάτους ἔχοντα καὶ πλείστης ἐπιμελείας δεηθέντα 31 μείζω καὶ δεινότερ' ἐξαμαρτεῖν 32 οὕτως ἀμελὴς καὶ κακή 50 φιλίαν... παλαιὰν καὶ πατρικὴν καὶ πάντα τὸν χρόνον διατελέσασαν. III adverbia: 11 ἐπιπόνως καὶ καλῶς αὐτὸν ἐθεράπευσα 24 ἔτι σαφέστερον καὶ μᾶλλον 31 οὕτως ὠμῶς καὶ σχετλίως 34 οὐ μέντοι καλῶς οὐδ' ὀρθῶς 34 ἄμεινον ἢ μᾶλλον συμφερόντως. IV verba: 11 φθόῃ σχόμενον (σχόμενον Benseler Blass: ἰσχόμενον libri, κατεχόμενον ci. Fuhr) αὐτὸν καὶ πολὺν χρόνον ἀσθενήσαντα 12 πονήρως διέκειτο καὶ οὐδεμίαν ἐλπίδ' εἶχε τοῦ βίου 13 πεπαιδευμένον δ' ὁμοίως αὐτῷ καὶ τεθραμμένον 17 διαφερομένη καὶ δυσμενῶς ἔχουσα 25 οὐκ ἀπεῖπον οὐδ' ἀπέστην 27 ὥσθ' ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους (ὥστε μηδεμ. ἡμέραν ἡμᾶς ἀδακρυτὶ Ξ) διάγειν (διάγειν Ξ v., διαγαγεῖν ΓBk.), ἀλλὰ θρηνοῦντες διετελοῦμεν 48 τιμᾶν καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι.

Κατὰ τῶν σοφιστῶν (XIII oratio non integra).

I substantiva: 8 ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν. II adiectiva: 15 τεχνικωτέρους καὶ πρὸς τὸ ζητεῖν εὐπορωτέρους 17 ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς (erant qui mallent στοχαστικῆς). III adverbia: 16 εὐρύθμως καὶ μουσικῶς 18 ἀνθηρότερον καὶ χαριέστερον. IV verba: 1 μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρονήσειεν (cf. V 137 XV 219) 8 μηδὲν τῶν δεόντων μήτ' εἰπεῖν μήτε συμβουλεῦσαι 12 ἀκινήτως ἔχει καὶ μένει κατὰ ταὐτόν 15 αὐτοὺς δ'ἂν αὐτῶν προαγάγοι καὶ πρὸς πολλὰ φρονιμωτέρως (χρησιμωτέρως Γ mg, praeterea vide Blassii v. II praef. p. XXI) διακεῖσθαι ποιήσειεν.

Βούσιρις (XI).

I substantiva: 24 τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς θεραπείαν 28 τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἁγιστείας (θυσίας τε καὶ v.; particulam τε eiciendam esse ostendit

Fuhr mus. Rhen. XXXIII p. 335) 39 οἱ μὲν αὐτῶν ἀλῆται (ἀλῆται ΓBk., πλανῆται Z v.) καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησαν 41 ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους. II adiectiva: 13 ἀνάλωτος μὲν ὢν καὶ δύσμαχος (δυσμάχητος v.) 42 οὕτως ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους 46 μεγάλων καὶ δεινῶν αἰτιῶν. III adverbia: 12 τοὺς ... τόπους οὐκ εὐκαίρως οὐδ' εὐαρμόστως ... ἔχοντας 25 οὕτως ἁγίως περί ταῦτα καὶ σεμνῶς ἔχουσιν (καὶ σεμνῶς περὶ ταῦτα v.). IV verba: 1 τοὺς πλείω πεπραγματευμένους καὶ μᾶλλον ἀπηκριβωμένους 24 ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν 26 σέβεσθαι καὶ τιμᾶν 47 σκέψαι δὲ κἀκεῖνο καὶ δίελθε πρὸς αὑτόν 49 τῆς φιλοσοφίας ἐπικήρως διακειμένης καὶ φθονουμένης.

Πανηγυρικός (IV).

I substantiva: 30 τὸν λόγον καὶ τὴν φήμην ἐκ πολλοῦ παρειλήφασιν 63 τὰς χάριτας καὶ τὰς ἐπιεικείας 80 σωτῆρες ἀλλὰ μὴ λυμεῶνες 83 ποίων δ' ἂν ἔργων ἢ πόνων ἢ κινδύνων ἀπέστησαν 87 σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἁμίλλης 97 καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τῷ πράγματι γενομένους καὶ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς παρακελεύσεις (cf. IX 31, ubi similia exstant) 117 τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας 111 τοὺς αὐτόχειρας καὶ φονέας (adstipulor Blassio praef. vol. I p. XXI 'καὶ φονέας iniuria circumscripserunt Cor. Bk. Bs.[1]') 168 πολέμους καὶ στάσεις 174 εἰς πολέμους καὶ στάσεις καθίστησιν 186 φήμην δὲ καὶ μνήμην καὶ δόξαν. II adiectiva: 52 οὐ γὰρ μικροὺς οὐδ' ὀλίγους οὐδ' ἀφανεῖς ἀγῶνας ὑπέμειναν ἀλλὰ πολλοὺς καὶ δεινοὺς καὶ μεγάλους 57 περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων ἀλλὰ κοινῶν 67 ἀρχικώτατα μὲν τῶν γενῶν (ἐθνῶν v.) καὶ μεγίστας δυναστείας ἔχοντα 111 τί τῶν αἰσχρῶν ἢ δεινῶν οὐ διεξῆλθον 143 τὰ βασιλικώτατα καὶ σεμνότατα 151 τὰς δὲ ψυχὰς ... ταπεινὰς καὶ περιδεεῖς ἔχοντες 173 ἁπλοῦς καὶ ῥᾴδιος. III adverbia: 24 οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γεγόναμεν 41 οὕτω φιλοξένως κατεσκευάσατο καὶ πρὸς ἅπαντας οἰκείως 48 τῶν δὲ λόγων

τῶν καλῶς καὶ τεχνικῶς ἐχόντων 78 ἀκριβῶς καὶ καλῶς ἕξουσιν 104 συμμαχικῶς ἀλλ' οὐ δεσποτικῶς (cf. VIII 134) 154 ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ μὴ καθ' ἓν ἕκαστον ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ 176 ἴσως καὶ κοινῶς. IV verba: 5 ὅταν ᾖ τὰ πράγματα λάβῃ τέλος καὶ μηκέτι δέῃ βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν 6 σκοπεῖν καὶ φιλοσοφεῖν τοῦτον τὸν λόγον 10 εἴτις θαυμάζοι καὶ τιμῴη (τιμῴη καὶ θαυμάζοι v.)[1]) 14 καταγελᾶν καὶ καταφρονεῖν 27 μὴ τάς ... διαλαθούσας καὶ κατασιωπηθείσας (καὶ κατασιωπηθ. om. pr. Γ)[2]) ἀλλὰ τὰς ... καὶ λεγομένας καὶ μνημονευομένας (scil. τὰς εὐεργεσίας) 47 συνεξεῦρε καὶ συγκατεσκεύασε 73 βούλομαι δ' ὀλίγῳ μακρότερα περὶ τοῖν πολέοιν εἰπεῖν καὶ μὴ τυχὺ λίαν παραδραμεῖν 79 οὐχ ὑπὲρ τῶν ἰδίᾳ συμφερόντων ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ πλήθους ὠφελείᾳ 80 θεραπεύοντες ἀλλ' οὐχ ὑβρίζοντες 80 στρατηγεῖν ἀλλ' οἰόμενοι δεῖν ἀλλὰ μὴ τυραννεῖν αὐτῶν 80 εὖ προσαγόμενοι τὰς πόλεις ἀλλ' οὐ βίᾳ καταστρεφόμενοι 127 μεγίστας τῶν πόλεων μηδ' αὐτὰς αὐτῶν ἐᾶν εἶναι κυρίας, ἀλλ' ἀναγκάζειν δουλεύειν 138 οὐκ ἀποτρέπειν ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὴν στρατείαν 138 ὅταν τὰ μὲν τῶν βαρβάρων καταστῇ καὶ διὰ μιᾶς γένηται γνώμης 150 οὐδὲν ἀλόγως γέγονεν ἀλλὰ πάντ' εἰκότως ἀποβέβηκεν 156 ἵνα ... καὶ φυλάττωνται καὶ δεδίωσιν 164 σπεύδειν καὶ μηδεμίαν ποιεῖσθαι διατριβὴν 171 εἰσηγεῖσθαι καὶ συμβουλεύειν 172 ἀναβαλλόμεθα (scil. τοὺς πολέμους) καὶ περιμένομεν τοὺς καιρούς 175 ἐπισχεῖν ἀλλ' οὐκ ἐπειχθῆναι

---

[1]) Vulgata non praestat, licet legatur V 140 hoc ordine τιμῶσιν ἅπαντες καὶ θαυμάζουσιν. conferatur enim quod exstat XV 219 οὐδ' ἂν θαυμασθεῖμεν οὐδὲ μεγάλης τιμῆς τύχοιμεν. audi autem H. Buermannum de vulgata sic iudicantem (*Die handschr. Ueberl. des Isokrates* Berol. a. 1886 p. 20): Vulgatalesarten sind überall da zu verwerfen, wo sie nicht für einen zweifellosen Fehler von Γ eine ganz unverdächtige Verbesserung bieten.

[2]) Haud inepte hoc loco adferantur quae Buermann quem modo laudavimus dicit l. c. p. 20: Die Korrekturen von 1, 1[b] und 2 (cod. Γ) sind überall da aufzunehmen, wo nicht innere Gründe dagegen sprechen.

καὶ θᾶττον ποιήσασθαι τὴν στρατείαν 175 λυμαινόμενοι (λυμαιν οἱ Γ) καὶ κακῶς ποιοῦντες 176 ἀναιρεῖν καὶ μηδὲ μίαν ἐᾶν ἡμέραν 186 πονήσει (ποιήσει *E*) καὶ φιλοσοφήσει (cf. XV 285 XII 11, ubi πονεῖν verbum cum verbo φιλοσοφεῖν coniungitur).

Πλαταικός (XIV).

I substantiva: 12 μηδεμίαν μήτ' αἰτίαν μήτε κατηγορίαν (cf. XV 26 27) 24 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας 28 εἰς τοῦτ' ἀνανδρίας καὶ πονηρίας (post πονηρίας add. v. καὶ ἀφροσύνης) ἦλθον[1]) 39 τὰς ἀδοξίας καὶ τὰς αἰσχύνας 46 ἀλῆται καὶ πτωχοί (cf. XI 39). II adiectiva: 2 ὁσιωτάτους καὶ δικαιοτάτους 8 ἀνόμους καὶ δεινάς 12 οὐ γὰρ ἑκόντες ἀλλ' ἀναγκασθέντες 31 οὐκ ἐχθίους ὑμῖν καὶ δυσμενέστεροι διετέλεσαν ὄντες 55 οὐκ ἴσον κακὸν οὐδ' ὅμοιον. III adverbia: 36 οὕτως εἰκῇ καί προδήλως 39 ὁσιώτερον καὶ πρᾳότερον τὴν Ἑλλάδα διοικοῦντας 52 οὐδὲ τὸ πρότερον αἰσχρῶς οὐδ' ἀκλεῶς ἀπέβη. IV verba: 34 ἀπορεῖν καὶ τῶν ἐλπίδων ἁπασῶν ἐστερῆσθαι (cf. XVII 23) 47 οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὶ (ἀδακρυτεὶ *E*) διάγομεν ἀλλὰ πενθοῦντες ... ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν (cf. XIX 27) 56 ἀντιβολοῦντες καὶ δεόμενοι βοηθῆσαι (βοηθεῖν v.) τοῖς ἡλικιώταις καὶ μὴ περιιδεῖν ἔτι πλείω κακὰ τῶν εἰρημένων παθόντας 60 τῶν προγόνων ποιήσασθαί τινα πρόνοιαν καὶ μὴ παραμελῆσαι μηδὲ τῆς περὶ ἐκείνους εὐσεβείας.

Ἑλένη (X).

I substantiva: 7 πρὸς τὰς περιττότητας καὶ τὰς (τὰς post καὶ add. ΓBk.) θαυματοποιίας 17 τὰς ἐπιφανείας καὶ

[1]) Tria synonyma, quae vulgata praebet, apud Isocratem nusquam sic leguntur coniuncta. sed iniuria tertium membrum superadditum esse etiam inde manifestum est quod isto addito hiatus oritur. cf. VIII 85 εἰς τοῦτ' ἀφροσύνης ἦλθον. data occasione commemoretur XIV 19 pro εἰς τοῦτ' ἀναισχυντίας ἐληλύθασιν in *E*v. scriptum esse εἰς τοῦτ' ἀναισχυντίας καὶ πονηρίας ἐληλύθασιν, quae synonymorum copulatio alibi apud oratorem mihi non occurrit.

τὰς λαμπρότητας (τὰς λαμπρότητας καὶ τὰς ἐπιφανείας v.) 17 οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀλλ᾽ ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀγώνων (cf. VI 104) 43 ἀρχὰς καὶ δυναστείας 58 εὐσεβείᾳ καὶ προνοίᾳ χρώμεθα περὶ τὴν ἰδέαν, 62 ὑπὲρ τῶν πόνων καὶ τῶν κινδύνων 62 σύνοικον αὐτῇ καὶ πάρεδρον . . . κατεστήσατο. II adiectiva: 1 ὑπόθεσιν ἄτοπον καὶ παράδοξον 13 περὶ δὲ τῶν φαύλων καὶ ταπεινῶν 17 τοῦ μὲν ἐπίπονον καὶ φιλοκίνδυνον τὸν βίον κατέστησε, τῆς δὲ περίβλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν ἐποίησεν 21 εἷς ἦν τῶν τυχόντων ἀλλὰ μὴ τῶν πολὺ διενεγκόντων 24 συνέβη δὲ τὸν μὲν ὀνομαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δ᾽ ὠφελιμωτέρους καὶ τοῖς Ἕλλησιν οἰκειοτέρους ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους 28 ἀνόμου καὶ δεινοῦ καὶ δυσαπαλλάκτου (δυσαπαράλλάκτου Γ) προστάγματος 43 πολὺ μείζω καὶ καλλίω . . . τὴν τιμήν 53 πολὺ μείζω καὶ δεινοτέραν ἐποιήσαντο παράταξιν 54 σεμνότατον καὶ τιμιώτατον καὶ θειότατον. III adverbia: 35 τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κώμας οἰκοῦσαν 37 οὕτω γὰρ νομίμως καὶ καλῶς διῴκει. IV verba: 9 διαφέρειν καὶ κρείττους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν 22 τοὺς ἀγαπήσαντας καὶ θαυμάσαντας 29 ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ τὰ Θησέως ἔργα καὶ λέγειν ἀρξάμενος περὶ αὐτῶν 29 ὀκνῶ μὲν μεταξὺ παύσασθαι καὶ παραλιπεῖν τήν . . . παρανομίαν 37 οὐκ ἐπιβουλευόμενος ἀλλ᾽ ἀγαπώμενος 38 ἐπαινεῖν χρὴ καὶ τιμᾶν καὶ νομίζειν πολὺ τῶν πώποτε γενομένων διενεγκεῖν 39 οἱ τότε βασιλεύοντες καὶ δυναστεύοντες 47 σκοπεῖν, ὁποῖός τις ἦν, καὶ δοκιμάζειν αὐτόν 52 αὐτοὺς συνεξώρμησαν καὶ συνεξέπεμψαν (συνεξέπεμψαν v.: συνέπεμψαν [ΓΔ] Bk.) 54 οὐδὲν εὑρήσομεν ἀγαπώμενον ἀλλὰ πάντα καταφρονούμενα (cf. § 37 eiusd. or.) 62 τοῦ γένους . . . διαφθαρέντος καὶ κακοῖς ἀνηκέστοις περιπεσόντος 69 διεργάζεσθαι (ἐπεξεργάζεσθα Δ v.) καὶ μηκύνειν.

Ἀρχίδαμος (VI).

I substantiva: 7 οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος (πόλεμος οὔτε κίνδυνος Θ v.; cf. § 111 eiusd. or.) 25 τὰ

γὰρ αὐτὰ δικαιώματα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν ἔχομεν εἰπεῖν 45 ἐν ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ δυναστείαις 50 ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς καινουργίας (πανουργίας Θ v.) 57 μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων 82 τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυναστείας (καὶ τὰς δυναστείας add. Γ*E*Bk. cf. VI 45 VIII 142) 87 ἐν ταραχαῖς καὶ κινδύνοις (cf. VIII 124 V 107 XII 57. 77. 105) 89 ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι τηλικούτοις βεβιωκότας 96 ἀπαρχὰς καὶ θυσίας 98 ταῖς δ' αὐθαδείαις καὶ ταῖς σεμνότησιν 104 αἱ γὰρ ἐπιφάνειαι καὶ λαμπρότητες οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγώνων 111 πολέμων καὶ κινδύνων. II adiectiva: 10 πολὺ σεμνότερον τρόπαιον . . . καὶ φανερώτερον στήσομεν 14 μὴ δι' ἑτέρων ἀλλὰ δι' ἡμῶν αὐτῶν 14 καλλίω καὶ λαμπρότερον καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστότερον 26 κυρίας καὶ πατρῴας (scil. κτήσεις) 32 μαρτύρια μείζω καὶ σαφέστερα τούτων (μαρτυρίαν . . . σαφεστέραν Θ v. μαρτύρια ... σαφέστερα Blass) 42 ἀρχαῖα καὶ πόρρω τῶν νῦν παρόντων λέγειν 49 χαλεπῷ καὶ παραβόλῳ πράγματι 59 μεγίστην μὲν ἡγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιοτάτην 68 τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν (τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν v. Bk.: τῶν δεινῶν χαλεπῶν Γ, δεινὸν ἢ χαλεπὸν *E*Θ) 95 ζηλωτότερος ἦν καὶ θαυμαστότερος 98 οὐκ ἀληθιναῖς ἀλλὰ καταπεπλασμέναις (sic v. Bk., ἀληθινῶς.. καταπεπλασμένως *E*ΓBs.). III adverbia: 27 ἐχθὲς καὶ πρώην 67 ἀπίστως τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν 70 ὀρθῶς . . . καὶ προσηκόντως (καὶ προσηκόντως add. Γ*E*Bk. cf. XII 261). IV verba: 7 τοῖς μὴ λίαν ἀνάνδρως διακειμένοις ἀλλὰ καὶ κατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιουμένοις 14 σῴζεσθαι καὶ περιγενέσθαι τῶν ἐχθρῶν 49 κατηγοροῦσι δέ τινες τοῦ πολέμου καὶ διεξέρχονται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ 64 οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποστᾶσι γέγονεν ὧν προσεδόκησαν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς ἐλευθερίας τοὐναντίον ἀποβέβηκεν [1]) 74 ἄγειν καὶ φέρειν 75 ἂν τολμή-

[1]) Iuvat observare quam scite orator abundantiam sermonis occultaverit, cum notionem ὧν προσεδόκ. non iteraret, sed novum membrum inferret idque ordine chiastico ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς ἐλευθερίας κτέ.

σωμεν καὶ μὴ κατοκνήσωμεν 75 ἱκετεύοντας καὶ δεομένους 75 οὐκ ἂν ἐκπλαγεῖεν καὶ δείσειαν 76 μηδεμιᾷ πολιτείᾳ τεταγμένῃ χρώμενον ἀλλὰ θυραυλεῖν καὶ πλανᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν δυνάμενον 77 ῥηθέντων τούτων καὶ διασπαρέντων εἰς τοὺς Ἕλληνας (τούτων καὶ διασπαρέντων add. ΓEBk.) 80 ἀθροισθέντες καὶ κοινὸν ποιησάμενοι στρατόπεδον 91 εἰ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοιεν ἢ τοῦ διαγενέσθαι καὶ περιποιῆσαι σφᾶς αὐτούς 102 τεθράμμεθα καὶ πεπαιδεύμεθα 108 ὑβρισθεῖσαν τὴν Λακεδαίμονα καὶ καταφρονηθεῖσαν.

Πρὸς Νικοκλέα (II).

I substantiva: 3 ἡ παρρησία καὶ τὸ φανερῶς ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπλῆξαι κτλ. 5 τοὺς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους 6 τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς ταραχῆς 17 τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων 24 μὴ χαλεπότητι (Blass praef. p. XII: 'malim τῇ χαλεπότητι') μηδὲ τῷ σφόδρα κολάζειν 24 ταῖς ἐπιστήμαις καὶ ταῖς παρασκευαῖς 26 μετὰ φόβων καὶ κινδύνων 48 τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἁμίλλας 49 τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους 49 εἰς ἀγῶνας καὶ πράξεις. II adiectiva: 20 βέλτιστον καὶ δικαιότατον 16 στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα 41 οὔτε παράδοξον οὔτ' ἄπιστον οὔτ' ἔξω τῶν νομιζομένων οὐδὲν ἔξεστιν εἰπεῖν 45 δοκοῦντας καρτερικοὺς καὶ φιλοπόνους εἶναι (καὶ φιλοπ. εἶναι ΓBk.: εἶναι καὶ φιλοπόνους v. cf. XIII 25) 54 μείζους καὶ πλείονος ἀξίας. III adverbia: 39 καλῶς καὶ μετρίως [1]). IV verba: 10 μὴ ῥαθυμεῖν μηδ' ἀμελεῖν ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως . . . 12 τὰς ψυχὰς ἡμεροῦμεν καὶ πλείονος ἀξίας ποιοῦμεν 13 τὸν ὀρθῶς βασιλεύσοντα καὶ τὴν πόλιν ὡς χρὴ διοικήσοντα 17 κίνει καὶ μετατίθει (cf. VIII 129) 29 ἂν μηδεμιᾷ δουλεύῃς τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ κρατῇς τῶν ἐπιθυμιῶν 35 τὰ γιγνόμενα καὶ τὰ συμπίπτοντα 40 οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο παρέλαθεν,

---

[1]) Neglexi redundantiae exempla prorsus Isocratea § 19 λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς et § 29 μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῇ προσδέχου μηδ' ἀλογίστως, quia loci, ubi haec synonyma reperiuntur, spurii an genuini sint dubium est. cf. Blass praef. p. XI sq.

ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι κτλ. 46 ἢ παραινῶν ἢ διδάσκων ἢ χρήσιμόν τι λέγων 46 τῇ ψυχῇ πονῆσαι καὶ σκέψασθαι περί τινος κτλ. 49 τοῦ μὲν νουθετεῖν καὶ συμβουλεύειν 53 τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας καὶ δυναμένους ὁρᾶν πλέον τι τῶν ἄλλων 53 περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θεράπευε 54 αἷς κἂν σφόδρα χρῇ (κἂν σφόδρα χρῇ ΓΒk.: ἐὰν σφόδρα χρήσῃ v.) καὶ μηδεμίαν ἡμέραν διαλείπῃς (διαλείπῃς ΓΒk.: διαλίπῃς v.).

Νικοκλῆς ἢ Κύπριοι (III).

I substantiva: 31 ἐπιμελείας δεόμενα (scil. πράγματα) καὶ φυλακῆς[1]) 41 στάσεις καὶ διαφοράς 47 οἱ μὲν γὰρ τύχῃ καὶ μὴ γνώμῃ σωφρονοῦντες 54 ἑταιρείας μὴ ποιεῖσθε μηδὲ (ἑταιρίας μὴ ποιεῖτε μήτε v.) συνόδους 64 μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόνους καὶ κινδύνους οὑστινασοῦν ὑπενεγκεῖν. II adiectiva: 7 λόγος ἀληθὴς καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος 7 ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς 10 καλλίστους ἡγοῦμαι καὶ βασιλικωτάτους καὶ μάλιστα πρέποντας ἐμοί 17 ἡδίων ἐστὶ (scil. πολιτεία) καὶ πραοτέρα καὶ δικαιοτέρα 22 ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις καὶ τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην γιγνομένοις αἱ μοναρχίαι διαφέρουσιν 31 χρημάτων κενὰ καὶ πάντα κατηναλωμένα 54 φιλίαν ἀσφαλεστάτην καὶ βεβαιοτάτην 57 πιστοὶ μὲν ὄντες καὶ δίκαιοι 58 ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθε καὶ δυστυχεστάτους 64 πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις. III adverbia: 13 ἔχω τὴν ἀρχὴν οὐ παρανόμως οὐδ' ἀλλοτρίαν ἀλλ' ὁσίως καὶ δικαίως καὶ διὰ τοὺς ἐξ ἀρχῆς προγόνους καὶ διὰ τὸν πατέρα καὶ δι' ἐμαυτόν 32 οὕτως ὁσίως καὶ καλῶς ἐπεμελήθην τῶν πραγμάτων (pro καλῶς scripsit Cobet δικαίως, sed cf. XII 124. 183. 187; V 57, ubi καλός cum ὅσιος coniungitur. vide etiam XV 321, quo loco δικαίως cum ὁσίως copulatum exstat) 47 ἑκόντας καὶ προθύμως 48 ἐπιμελῶς καὶ δικαίως 52 μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι μηδ' ἀφανῶς ἀλλ' οὕτως ἁπλῶς καὶ φανερῶς, ὥστε κτέ. IV verba: 2 τοῖς λόγοις ἐξαπατώντων καὶ

---

[1]) Procul habui ab his indicibus quod legitur § 30 εἰ ἐθέλοιμεν σκοπεῖν καὶ τὰς φύσεις καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς χρήσεις τῶν πραγμάτων.

μὴ δικαίως χρωμένων αὐτοῖς 9 οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὑρήσομεν ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν διανοημάτων ἁπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα 9 περὶ τῶν παιδευόντων καὶ φιλοσοφούντων (cf. XII 209) 12 παρακαλέσαι καὶ προτρέψαι 13 τοῖς ὑπ' ἐμοῦ συμβουλευθεῖσι καὶ προσταχθεῖσι 17 πρὶν αἰσθέσθαι τι τῶν τῆς πόλεως καὶ λαβεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν 19 οὐκ ἀπολείπονται τῶν καιρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέοντι πράττουσιν 32 αὐξηθῆναι καὶ . . . ἐπιδοῦναι 34 ἀποτέμνονται τῆς γῆς καὶ πλεονεκτεῖν ζητοῦσιν 44 τούτων ἕνεκα καὶ ταῦτα διανοηθείς (καὶ ante ταῦτα add. ΓBk.) 46 ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν 47 συμβουλεύσω καὶ προστάξω (vulgata haec synonyma inverso ordine praebet; sed cf. § 13 eiusd. or.) 53 μὴ κατασιωπᾶτε . . . ἀλλ' ἐξελέγχετε 58 τοὺς τοιούτους ἀθύμως ἔχοντας καὶ φοβουμένους ἅπαντα καὶ μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις 60 φιλεῖν οἴεσθε δεῖν καὶ τιμᾶν.

Εὐαγόρας (IX).

I substantiva: 10 αὐταῖς ταῖς εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμμετρίαις 21 τὰς μὲν φήμας καὶ τὰς μαντείας καὶ τὰς ὄψεις τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις γενομένας 31 καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τοιούτοις καιροῖς γιγνομένους καὶ τοὺς φόβους τῶν ἄλλων καὶ τὰς παρακελεύσεις ἐκείνου (cf. IV 97) 36 μετὰ δόλου καὶ τέχνης 42 οὐκ ἐν ταῖς ἀργίαις ἀλλ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις καὶ καρτερίαις (καὶ καρτερ. ΔΕ cum rc ΓTurr.: καὶ ταῖς κ. Zv., om. haec verba pr. ΓBs, uncis incl. Bk.) 49 ἐπὶ πραότητα καὶ μετριότητα 55 μὴ κατὰ γῆν ἀλλὰ κατὰ θάλατταν 65 διὰ τοιούτων ἔργων καὶ κινδύνων 69 τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς παρασκευάς. II adiectiva: 3 φιλοτίμους καὶ μεγαλοψύχους 12 καλλίστων αὐτῷ καὶ μεγίστων παραδειγμάτων καταλειφθέντων 17 μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγχον 36 δεινοὺς καὶ φοβερούς 39 οὔτε . . . κάλλιον οὐδὲ λαμπρότερον οὐδ' εὐσεβέστερον 40 μέγιστον καὶ σεμνότατον καὶ περιμαχητότατον 57 μείζω καὶ πλείονος ἄξια κατειργάσαντο 58 μείζω δὲ καὶ

χαλεπώτερον ἐκεῖνον ἀνταγωνιστήν 59 ἐκ ταπεινῶν καὶ φαύλων πραγμάτων 67 τὸν δὲ τόπον ἄμικτον ὅλον παραλαβὼν καὶ παντάπασιν ἐξηγριωμένον ἡμερώτερον καὶ πραότερον κατέστησεν 69 δοκεῖ μέγιστον εἶναι καὶ θαυμαστότατον 77 οὐκ ἀλλοτρίοις παραδείγμασιν χρώμενος ἀλλ᾽ οἰκείοις. III adverbia: 23 ἀνδρὶ δὲ γενομένῳ ταῦτά τε πάντα συνηυξήθη . . . οὐ μέσως οὐδ᾽ ὥσπερ ἑτέροις τισὶν ἀλλ᾽ ἕκαστον αὐτῶν εἰς ὑπερβολήν 26 ὁσίως καὶ δικαίως 38 ὁσίως καὶ δικαίως ἅπαντα πέπρακται 43 οὕτω θεοφιλῶς καὶ φιλανθρώπος διῴκει 44 οὐδὲ πρὸς ἓν ἀτάκτως οὐδ᾽ ἀνωμάλως διακείμενος ἀλλ᾽ ὁμοίως 49 οὕτως ἀπροσοίστως καὶ χαλεπῶς εἶχον 54 λυπηρῶς καὶ βαρέως ἔφερον 70 εὐτυχέστερον καὶ θεοφιλέστερον ἐκείνων διαβεβίωκεν 73 ἀκριβέστερον καὶ φιλοπονώτερον ἐξειργασάμην. IV verba: 6 ὑμνουμένους καὶ τραγῳδουμένους (cf. XV 136) 11 οὐκ ὀκνητέον ἀλλ᾽ ἀποπειρατέον 21 περὶ ὧν ὀλίγοι τινὲς ἐπίστανται καὶ μὴ πάντες οἱ πολῖται συνίσασιν 24 ἐκπλήττεσθαι καὶ φοβεῖσθαι 27 διαφυγὼν τὸν κίνδυνον καὶ σωθεὶς εἰς Σόλους 33 εἰ μηδενὸς ἄλλου μνησθείην, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα καταλίποιμι τὸν λόγον 39 μηδὲν ὑποστειλάμενον μηδὲ δείσαντα τὸν φθόνον ἀλλὰ παρρησίᾳ χρησάμενον εἰπεῖν (cf. Demosth. XIX 237 μετὰ παρρησίας διαλεχθῆναι, μηδὲν ὑποστελλόμενον) 41 οὐκ ᾤήθη δεῖν ὀλιγωρεῖν οὐδ᾽ αὐτοσχεδιάζειν περὶ τῶν πραγμάτων, ἀλλ᾽ ἐν τῷ ζητεῖν καὶ φροντίζειν καὶ βουλεύεσθαι τὸν πλεῖστον τοῦ χρόνου διέτριβεν 42 οὐδὲν ἀνεξέταστον παρέλειπεν, ἀλλ᾽ οὕτως ἀκριβῶς καὶ τὰς πράξεις ᾔδει καὶ τῶν πολιτῶν ἕκαστον ἐγίγνωσκεν ὥστε κτλ. 45 ἡγούμενος τῶν ἡδονῶν ἀλλ᾽ οὐκ ἀγόμενος ὑπ᾽ αὐτῶν (cf. II 29) 72 οὐδὲ τούτου διήμαρτεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτ᾽ αὐτῷ συνέπεσεν 75 τοῖς μὴ ῥᾳθυμεῖν αἱρουμένοις ἀλλὰ χρηστοῖς εἶναι βουλομένοις 76 τὰς ἀρετὰς . . . παραδοίη θεωρεῖν ὑμῖν καὶ συνδιατρίβειν αὐταῖς 77 παρακαλῶ καὶ συμβουλεύω 78 φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν 79 τῶν δρομέων οὐ τοῖς ἀπολελειμμένοις ἀλλὰ τοῖς περὶ τῆς νίκης ἁμιλλωμένοις (ἁμιλλωμένοις ΓBk.: ἀγωνιζομένοις Δv.) 80 μηδὲν ἐλλείπειν ἀλλ᾽ . . . ἐπιμελεῖσθαι καὶ τὴν ψυχὴν ἀσκεῖν.

Περὶ εἰρήνης (VIII).

I substantiva: 17 ἄνοιαν καὶ μανίαν (sed cf. XII 157) 20 ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς 21 τοὺς ὡς ἀληθῶς συμμάχους καὶ φίλους ὄντας 33 τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην 34 μετ᾽ εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶντας 45 τῆς ἐκείνων ἁρπαγῆς καὶ βίας καὶ παρανομίας 51 ἐν μὲν ταῖς ἡσυχίαις καὶ ταῖς ἀσφαλείαις 91 τοῖς τῶν ἄλλων πόνοις καὶ κακοῖς (πόνοις κακοῖς *E*) 99 στάσεων καὶ πολέμων (inverso ordine vulgata haec synonyma exhibet) 111 τοὺς ἐπιθυμητὰς καὶ τοὺς ἑτοίμους ὄντας 112 τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἑταίροις 119 τὴν μὲν ἀκολασίαν καὶ τὴν ὕβριν 124 τὸν πόλεμον καὶ τὰς ταραχάς 128 τὰς πενίας καὶ τὰς ἐνδείας 130 ταῖς εἰσαγγελίαις καὶ ταῖς γραφαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις συκοφαντίαις 136 ταῖς μελέταις καὶ ταῖς παρασκευαῖς (καὶ ταῖς om. Γ, ταῖς om. Bs.) 138 ἱκετείας (ἱκετείας ΓΕ[1] Bk.: ἱκετηρίας ceteri hic, ἱκεσίας Ant.) καὶ δεήσεις 139 τῆς φιλίας καὶ τῆς συμμαχίας 141 σωτῆρας ἀλλὰ μὴ λυμεῶνας (cf. IV 80) 142 ἁπάσας τὰς τυραννικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυναστείας (καὶ δυναστείας Θ[2] v. in Ant. Bs.[1]) 144 μὴ δουλείας ἀλλὰ σωτηρίας 145 τοῖς δὲ νεωτέροις καὶ μᾶλλον ἀκμάζουσιν. II adiectiva: 26 ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν 31 κερδαλέαν δὲ καὶ . . . συμφέρουσαν 41 οὐδὲν δὲ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις πράττομεν ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον 75 βελτίων ἦν καὶ κρείττων 81 τὰ μὲν πικρότατα καὶ μάλιστ᾽ ἂν ὑμᾶς λυπήσαντα 109 ἐπίπονα δὲ καὶ χαλεπά 111 τῶν δεινῶν ἢ τῶν χαλεπῶν (δεινῶν ἢ ΕΓ Bk.: δεινῶν, τί v.) 115 τυραννίδας ἡγεῖσθε χαλεπὰς εἶναι καὶ βλαβεράς 117 μικρῶν αὐτοῖς καὶ φαύλων 120 ἀσεβὴς καὶ πονηρός. III adverbia: 18 ἢν γὰρ ταῦτα καλῶς ὁρισώμεθα καὶ νοῦν ἐχόντως (cf. VII 60) 30 ἀλογίστως καὶ λίαν εἰκῇ 49 τοῦ καλῶς καὶ τεταγμένως πολιτεύεσθαι 49 χεῖρον καὶ ταραχωδέστερον 97 φιλοπολέμως καὶ φιλοκινδύνως διετέθησαν 127 ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν ἡδέως ζῆν μηδὲ ῥαθύμως, ἀλλ᾽ ὀδυρμῶν μεστὴν εἶναι τὴν πόλιν

132 οὐκ ἐφεξῆς ἀλλ' ὡς ἕκαστον τῷ καιρῷ συνέπιπτεν 134 μηδὲ δεσποτικῶς ἀλλὰ συμμαχικῶς αὐτῶν ἐπιστατῶμεν 137 καλῶς ἕξει καὶ συμφερόντως 139 ἑτοίμως καὶ προθύμως (καὶ προθύμως om. v.). IV verba: 5 μελετᾶν καὶ φιλοσοφεῖν 6 μὴ μεγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ δίκαιον ἀλλὰ στέργειν τοῖς παροῦσι 14 πρὸς δὲ τοὺς ἐπιπλήττοντας καὶ νουθετοῦντας (cf. Plat. Protag. 327 A ἐδίδασκε καὶ ἐπέπληττε) 21 οὐ βεβιασμένους ἀλλὰ πεπεισμένους 23 οὐ στέργοντας ἐφ' οἷς ἂν ἔχωμεν, ἀλλ' ἀεὶ τοῦ πλείονος ὀρεγομένους 41 οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἀλλὰ παντάπασιν ἀνειμένως μέλλω τοὺς λόγους ποιεῖσθαι 41 μαίνεσθαι καὶ παραφρονεῖν 46 λυμαινόμεθα καὶ δασμολογοῦμεν 50 σεμνυνόμεθα μὲν καὶ μέγα φρονοῦμεν 60 παύσαιτο καὶ λάβοι μεταβολήν 60 βεβαιοτέρως ἂν ἔχοι καὶ μᾶλλον παραμένειεν ἡμῖν 65 δυναστείας . . . ἐρωμένης καὶ περιμαχήτου γενομένης 68 πολεμοῦντες καὶ κινδυνεύοντες 72 ἐπαινεῖν καὶ βελτίστους τῶν πολιτῶν νομίζειν 83 τὸν δὲ πλοῦτον θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες 83 τὴν μὲν πατρίδα τεμνομένην καὶ πορθουμένην 85 αἱ συμφοραὶ συστέλλουσι (cf. Eur. Herc. 1417 συνέσταλμαι κακοῖς) καὶ ποιοῦσιν ἐμφρονεστέρους 91 οὐκ ἄρχειν ἀλλὰ τυραννεῖν (cf. IV 80) 92 παιδεύειν καὶ τρέφειν 95 σαλεῦσαι καὶ λυθῆναι (σαλευθῆναι v.) 105 μισεῖν καὶ φεύγειν 116 φιλοσοφήσετε καὶ σκέψεσθε [1]) 124 οὐκ ἀγανακτοῦμεν οὐδὲ φθονοῦμεν 125 λυμαίνεται καὶ δασμολογεῖ 137 οὐδεμία τολμήσει περὶ αὐτοὺς ἐξαμαρτάνειν, ἀλλ' ὀκνήσουσι καὶ πολλὴν ἡσυχίαν ἄξουσιν 133 ἂν ἐπανορθώσαιμεν τὰ τῆς πόλεως καὶ βελτίω ποιήσαιμεν (ἐπανορθωσαίμεθα E^2 Θ^2)[2]) 137 ἐφεδρεύ-

[1]) Non enumeravi exemplum § 123 τὴν δημοκρατίαν . . . οὔτε κινηθεῖσαν οὔτε μεταστᾶσαν; sed cf. II 17.

[2]) Lectio ἐπανορθώσαιμεν commendatur etiam homoeoteleuto, cuius figurae aliquot exempla iuvat subicere V 134 τὴν φήμην καὶ τὴν μνήμην XV 153 μηδένα μήτ' ἀδικήσω μήτ' ἐνοχλήσω μήτε λυπήσω, IX 49 ἐπὶ πραότητα καὶ μετριότητα, VII 61 τὰς ἰσότητας καὶ τὰς ὁμοιότητας, XII 121 ἀνοσιότητι καὶ δεινότητι, XII 90 ὠμότητος καὶ χαλεπότητος, XV 162 κτήσασθαι καὶ περιποιήσασθαι.

ουσαν τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν καὶ παρεσκευασμένην 139 οὐκ ἀπορήσομεν, μεθ᾽ ὧν κωλύσομεν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἀλλὰ πολλοὺς ἕξομεν κτλ. 142 ζηλῶσαι δὲ καὶ μιμήσασθαι 145 ἐπαινῶ καὶ παρακελεύομαι.

Ἀρεοπαγιτικός (VII).

I substantiva: 4 ταῖς δ᾽ ἐνδείαις καὶ ταῖς σεμνότησι 4 σωφροσύνη καὶ πολλὴ μετριότης 48 μετὰ πολλῆς αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης 49 τοὺς εὐτραπέλους καὶ τοὺς (τοὺς ante σκώπτ. add. ΓBk.) σκώπτειν δυναμένους 61 τὰς ἰσότητας καὶ τὰς ὁμοιότητας 76 ταῖς αὐτῶν ῥαθυμίαις καὶ κακίαις 76 εἰς ἄνοιαν καὶ ταραχήν. II adiectiva: 6 μείζω γε καὶ φανερώτερα (scil. παραδείγματα) τοῖς ἀκούουσιν 7 ἐκ φαύλων καὶ ταπεινῶν (φαύλων καὶ ταπεινῶν ΓBk. φαύλων τε καὶ μικρῶν v. illud cur praestet docet IX 59 ubi eadem synonyma exhibentur) 20 τοὺς τοιούτους βελτίους καὶ σωφρονεστέρους 22 τοὺς βελτίστους καὶ τοὺς ἱκανωτάτους ἐφ᾽ ἕκαστον τῶν ἔργων προκρίνοντες 52 καλλίους εἶναι καὶ πολυτελεστέρας 58 περὶ πραγμάτων ἀγνοουμένων καὶ μὴ κοινῶν 58 περὶ διοικήσεως οὐκ ἀποκεκρυμμένης ἀλλὰ φανερᾶς 63 καλὸν ἢ σεμνόν 68 κάλλιστον καὶ μέγιστον τεκμήριον 70 δικαίας καὶ κοσμίας ἐπιθυμοῦντα πολιτείας 78 πράξεις ὁμοίας ἀεὶ καὶ παραπλησίας (sed cf. XV 192). III adverbia: 13 ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὑτῶν πόλιν διοικοῦσιν 28 ὀρθῶς καὶ νομίμως πράττοντες 29 οὐκ ἀνωμάλως οὐδ᾽ ἀτάκτως 30 οὐκ ἐμπλήκτως οὐδὲ ταραχωδῶς αὐτοῖς συνέβαινεν ἀλλ᾽ εὐκαίρως 36 πλείω καὶ σαφέστερον πειράσομαι διαλεχθῆναι 53 οὐδὲ . . . ἀσελγῶς οὐδ᾽ ὑπερηφάνως ἀλλὰ λόγον ἐχόντως (λόγον ἐχόντως Γ: νοῦν ἐχόντως v.) 67 καλῶς καὶ νομίμως διῴκησαν 74 οὐ νῦν πρῶτον ἀλλὰ πολλάκις ἤδη. IV verba: 4 συντέτακται καὶ συνακολουθεῖ 27 μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις περιπίπτειν ζημίαις 48 θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες (ὁμονοοῦντες v.; sed cf. VI 95 VIII 83) 49 σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων ἀλλ᾽ οὐ βωμολοχεύεσθαι 59 νομοθετηθεῖσαν καὶ

κατασταθεῖσαν 63 δηλῶσαι καὶ διελθεῖν 69 ἱκετεύσοντας καὶ δεησομένους 71 ἐπιτιμῶ καὶ κατηγορῶ 73 κακοδαιμονησάντων καὶ μανέντων 73 ἀγανακτεῖν καὶ βαρέως φέρειν 77 ἐπιτιμῆσαι καὶ κατηγορῆσαι [1]).

Ἀντίδοσις (XV).

I substantiva: 8 ἀγῶνα μὲν καὶ κίνδυνον 10 ἐπὶ τὰ μαθήματα καὶ τὴν παιδείαν 19 τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ μὴ μετ' ἐλέγχου γενομένων 20 μετὰ θορύβου καὶ χαλεπότητος ἀκροᾶσθαι 26 τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολάς 27 μήθ' ὕβριν μήτ' ἀδικίαν 27 μήτε διαιτητὴν μήτε δικαστήν 31 εἰς ὀργὴν καὶ μῖσος 71 ἐν μὲν οὖν τῷ προοιμίῳ καὶ τοῖς πρώτοις λεγομένοις 89 εἰς τοσοῦτον πονηρίας καὶ τόλμης 95 σύμβουλον εἶναί με καὶ διδάσκαλον 96 ἑταίροις δὲ καὶ φίλοις 104 συμβούλοις εἶναι καὶ διδασκάλοις 128 ἀπορίας ἐνεγκεῖν στρατοπέδου καὶ πενίας 124 εἰς θόρυβον καὶ ταραχήν 130 τὰς ταραχὰς καὶ τὴν τύρβην 133 τοὺς μετὰ φαιδρότητος καὶ φιλανθρωπίας φενακίζοντας ἢ τοὺς μετ' ὄγκου καὶ σεμνότητος ὠφελοῦντας 137 ἐπιμέλειάν τινα ποιήσει καὶ θεραπείαν 144 οὐ μέμψεως ἀλλὰ χάριτος τῆς μεγίστης ἀξίους ὄντας (scil. λόγους) 146 μετὰ πόνου καὶ ταλαιπωρίας (πόνων καὶ ταλαιπωριῶν Θ) 151 τὴν μὲν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην 161 τοῖς ἡλικώταις καὶ συμπεπαιδευμένοις 163 ἀγῶνες περί με (περί με ΓTurr.: πρὸς ἐμὲ Θ, περὶ ἐμὲ Δ*E*Bk.) καὶ κίνδυνοι καὶ φθόνοι καὶ διαβολαί 169 ἐπαυσάμην τοῦ δέους καὶ τῆς ταραχῆς ταύτης 178 τήν τε φύσιν (τήν γε pr. Γ) αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν 187 περὶ τὴν χρείαν καὶ τὴν ἐμπειρίαν 191 ταῖς δ' ἐμπειρίαις καὶ ταῖς

---

[1]) Cur omiserim exemplum quod legitur VII 12 οὐδένα χρόνον τὰς εὐτυχίας κατασχεῖν ἠδυνήθημεν, ἀλλὰ ταχέως διεσκαριφησάμεθα καὶ διελύσαμεν αὐτάς, explicabit Buermann l. c. p. 8: Für den Text von Bedeutung ist die Thatsache, dass διελύσαμεν noch ganz offenbar als erklärende Glosse zu διεσκαριφησάμεθα auftritt. Dadurch wird die längst vorgeschlagene Streichung von καὶ διελύσαμεν αὐτάς zur Notwendigkeit. Cf. Blassii vol. I p. XXXVIII.

ἐπιμελείαις 197 τὰς βλασφημίας καὶ κατηγορίας (καὶ τὰς κατηγορίας Θ) 197 φλυαρία καὶ φενακισμός 199 ἀπάτην καὶ φενακισμόν 209 ταῖς μελέταις καὶ ταῖς φιλοπονίαις 214 τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν 224 συκοφάνται καὶ κακοπράγμονες 225 κακοπράγμονες καὶ συκοφάνται 229 ἀδικίαν καὶ κακίαν 230 πολυπράγμονας καὶ συκοφάντας 242 ταῖς αὑτῶν πονηρίαις καὶ συκοφαντίαις 247 πόνῳ καὶ φιλοσοφίᾳ 262 ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν (μωρολογίαν Cobet; sed cf. XIII 8) 284 ταῖς κακοηθείαις καὶ ταῖς κακουργίαις (καὶ ταῖς ΓΔBk.: ἢ *E*Θ) 286 ἐν πότοις καὶ συνουσίαις καὶ ῥᾳθυμίαις καὶ παιδιαῖς 292 φιλοσοφίᾳ καὶ λογισμῷ 300 τὰς . . . πικρότητας καὶ κακοπραγίας 304 τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἄσκησιν 307 τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν δυναστείαν (vide V 33) 315 τὴν αὑτῶν ὠμότητα καὶ μισανθρωπίαν καὶ φιλαπεχθημοσύνην 319 τῆς . . . φιλίας καὶ συμμαχίας. II adiectiva: 3 ὑπὲρ τηλικούτων τὸ μέγεθος καὶ τοιούτων πραγμάτων 9 οὐδὲ ῥᾴδιος ἦν οὐδ' ἁπλοῦς ἀλλὰ πολλὴν ἔχων πραγματείαν 20 ἐλεημονεστάτους ὁμολογεῖσθαι καὶ πρᾳοτάτους 47 τῇ λέξει ποιητικωτέρᾳ καὶ ποικιλωτέρᾳ 47 τοῖς ἐνθυμήμασιν ὀγκωδεστέροις καὶ καινοτέροις χρῆσθαι 52 καλλίστην ἡγοῦμαι καὶ δικαιοτάτην . . . ἀπολογίαν 62 χρησιμωτέρους εἶναι τῶν λόγων καὶ κρείττους 75 λίαν ἀλαζονικὸν εἶναι καὶ μέγα τὸ ῥηθέν 76 λόγος ὁσιώτερος ἢ δικαιότερος (ἢ δικαιότερος om. pr. Γ: καὶ δικαιότερος ci. Fuhr mus. Rh. XXXIII 567 adn. 2) 77 πολιτικώτερος καὶ μᾶλλον πρέπων τῇ πόλει 77 περὶ καλλιόνων καὶ μειζόνων πραγμάτων 78 περὶ ἀχρηστοτέρων οὐδ' ἧττον τῇ πόλει συμφερόντων 80 τὸ μεῖζον καὶ τὸ πλείονος ἄξιον 101 βλασφήμους καὶ λίαν ἀσελγεῖς λόγους 107 ἀθροώτατον (ἁπλούστατον γρ ΓΔ mg *E*Θ Orelli) μὲν οὖν τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω περὶ Τιμοθέου καὶ μάλιστα καθ' ἁπάντων 118 τίς ἂν ἀπόδειξιν ἔχοι σαφεστέραν καὶ μείζω 121 μεγάλων ὄντων καὶ σφόδρα κατεπειγόντων 122 στρατήγημα μεῖζον εἶναι καὶ κάλλιον 130 δεινὰ καὶ σχέτλια 132 τῶν τε πράξεων τὰς ὠφελιμωτάτας καὶ βελτίστας καὶ τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους καὶ δικαιοτάτους 132 ἐπαχθέστεροι καὶ βαρύτεροι 136 πολὺ

σπουδαιοτέρους καὶ πλείονος ἀξίους 145 οὕτως ἰδίοις οὖσι καὶ περιττοῖς 150 ἀτοπωτάτους εἶναι καὶ σχετλιωτάτους 161 ἐπιφανέστερον εἶναί με τότε καὶ γνωριμώτερον 172 οὐκ εὐσύνοπτός ἐστιν οὐδ' ἀκριβής 173 οὐ περὶ μικρῶν . . . ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων 179 δίκαιον εἶναι καὶ νόμιμον 182 ἀντιστρόφους καὶ σύζυγας καὶ σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας 190 μὴ τῆς ἀπηκριβωμένης (scil. παιδείας), ἀλλὰ τῆς ἐπιπολαίου καὶ πᾶσι κοινῆς [1]) 195 ἀληθέστερος ἢ δικαιότερος (ἢ δικαιότερος om. pr. Γ; cf. Buermann l. c. p. 11, qui secundum membrum neglegentia librarii excidisse monet) 198 οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθές 200 σοφωτέρους ἐν τοῖς λόγοις καὶ κρείττους 200 ἀγαθοὺς εἶναι καὶ τελείους 212 βέλτιον γίγνεσθαι καὶ χρησιμώτερον 223 κακοήθεις ὄντας καὶ πονηρούς 224 διὰ τοὺς ἀκρατεῖς καὶ πονηρούς 243 ἐναργεῖς . . . καὶ πᾶσι φανερούς 255 λόγος ἀληθὴς καὶ νόμιμος καί δίκαιος 255 ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς 258 περὶ τῶν λόγων τῶν κοινῶν καὶ τῶν χρησίμων 265 τὰ σπουδαιότερα καὶ πλείονος ἄξια 267 τὰ μείζω καὶ σπουδαιότερα 275 βελτίους ἂν γίγνεσθαι καὶ πλείονος ἀξίους 284 ὁσιωτάτους καὶ δικαιοτάτους 291 ἀδίκου καὶ κακοῦ 291 αἰσχρὸν ἢ κακόν 300 τῆς πόλεως ὡς ἀμίκτου καὶ χαλεπῆς οὔσης 300 οὐδένας γὰρ εἶναι πραοτέρους οὐδὲ κοινοτέρους 302 πολὺ γὰρ καλλίω δόξαν . . . καὶ μᾶλλον ἁρμόττουσαν 304 κάλλιστον εἶναι καὶ σπουδαιότατον τῶν ἐπιτηδευμάτων 316 ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις μόνον καὶ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν 316 πονηρῶν δ' ἀνθρώπων καὶ μεστῶν θρασύτητος 323 τοὺς εὐσεβεῖς καὶ θεοφιλεῖς. III adverbia: 5 . . . μήτε παντάπασιν ἀσώτως μηδ' ὀλιγώρως πρὸς χρήματα διακειμένους 8 . . . οὔτ' ἐπιχαρίτως οὐδ' ἀνεπιφθόνως εἰπεῖν 10 οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀκαίρως ἀλλὰ προσηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις 32 καλῶς κρίνειν καὶ νομίμως 36 καλῶς καὶ μετρίως 79 καλῶς ἂν διοικοῖτε καὶ δικαίως 86 πρὸς τὸ βέλτιον καὶ δικαιότερον προστῆναι 108 ἐν ἐπικαιροτάτῳ (τόπῳ

[1]) Non revocavi ad calculos meos 192 οὔτε γὰρ ὁμοίαν οὔτε παραπλησίαν ἔχει τούτοις τὴν δύναμιν, cf. VII 78.

add. *EΘ*) καὶ κάλλιστα κειμένην 113 μὴ καθ᾽ ἕκαστον ἀλλὰ διὰ βραχέων εἰπεῖν 117 οὐχ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀλλὰ σαφῶς φράσαι 125 οὕτω πράως διῴκει καὶ νομίμως 128 ὀρθῶς ἀεὶ πράττων καὶ νοῦν ἐχόντως διατετέλεκεν 130 οὐδὲν τούτων ἀλόγως οὐδ᾽ ἔξω τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως εὑρεθήσεται γεγενημένον 132 ἐπιχαρίτως καὶ φιλανθρώπως 134 οὐχ οὕτως ἀλλὰ τοὐναντίον 144 οὕτω κοσμίως καὶ τεταγμένως βεβιωκότα 169 οὐκ ἀλόγως ἀλλ᾽ ἐκ τῶν εἰκότων ὑπολογισάμενος 207 ἐκκεχυμένως ζῆν καὶ ῥαθύμως 228 εὐτελέστατα καὶ κοσμιώτατα ζῶντας 265 ῥᾷον καὶ θᾶττον 321 ὁσίως καὶ δικαίως 323 τοῦθ᾽ ἕξειν μοι καλῶς καὶ συμφερόντως. VI verba: 9 οὐκ ἀκμάζων ἀλλ᾽ ἔτη γεγονὼς δύο καί ὀγδοήκοντα (cf. V 10) 11 συναρμόσαι καὶ συναγαγεῖν 11 τὰς ἐπιφερομένας (sc. ἰδέας) οἰκειῶσαι ταῖς προειρημέναις καὶ πάσας ποιῆσαι σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας 32 βλασφημεῖν καὶ διαβάλλειν 35 εἰ συγχωρήσαιμι τῷ κατηγόρῳ καὶ προσομολογήσαιμι 44 εἰ . . . μὴ δηλοίην ὑμῖν αὐτοὺς ἀλλ᾽ ἀποκρυπτόμενος φανείην 48 ἐντίμους ὄντας καὶ δόξης ἐπιεικοῦς τυγχάνοντας 52 μὴ πλανᾶσθαι τῇ διανοίᾳ μηδ᾽ ἀμφιγνοεῖν 54 οὐ δοξάσαντες ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες 55 κρινόμενος καὶ κινδυνεύων 59 τὸ γῆρας ἐμποδίζει καὶ ποιεῖ προαπαγορεύειν 62 ἐπιτιμᾶν δὲ καὶ βασκαίνειν 68 τὸ λεγόμενον ὁμολογούμενον ἀεὶ τῷ προειρημένῳ καὶ συγκεκλειμένον (συγκεκλειμένον ΓΔBk.: συγκεκλεισμένον *EΘ*, συγκεκλιμένον v.) 68 ἀπολύσας γὰρ ἀπὸ τοῦ προτέρου καὶ χωρὶς . . . ποιήσας (χωρὶς Cor. *EΘ*Bk.: χωρίσας ΓΔ v., Fuhr mus. Rh. XXXIII 565 qui delet ποιήσας) 90 ληρεῖν ἂν φαίη καὶ μαίνεσθαι 91 πιστὰς εἶναι καὶ μέγα δυναμένας 92 προσήκει καὶ δίκαιόν ἐστι 103 οὕτω διελέσθαι καὶ διατάξασθαι περὶ αὐτῶν 121 τοὺς ἀπειλοῦντας καὶ τοὺς ἐκφοβοῦντας (τούς τ᾽ ἀπειλ. *EΘ*Benseler) 121 τοῦτ᾽ ἐφιλοσόφει καὶ τοῦτ᾽ ἔπραττειν 121 μηδεμία τῶν πόλεων αὐτὸν φοβήσεται τῶν Ἑλληνίδων, ἀλλὰ πᾶσαι θαρρήσουσι 124 ἁρπάζειν καὶ κλέπτειν καὶ πορθεῖν τὰς οἰκίας 132 παρατηρεῖν καὶ σκοπεῖν 136 τῶν ᾀδομένων καὶ τραγῳδουμένων (cf. IX 6) 142 ἐξηγρίωνται καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν 144 τοὺς μὲν οὐδὲν ἠδικη-

κότας οὐδ' ἡμαρτηκότας 149 οἱ μὲν λογίζεσθαι δυνάμενοι καὶ νοῦν ἔχοντες 149 δυσκολανοῦσι καὶ χαλεπῶς οἴσουσι (δυσχερανοῦσι Θ mg *E* γρ ΓΔ Orelli. cf. § 153) 153 μηδένα μήτ' ἀδικήσω μήτ' ἐνοχλήσω μήτε λυπήσω 162 κτήσασθαι καὶ περιποιήσασθαι 164 πιέζουσα καὶ ταπεινοὺς ποιοῦσα (πιέζ. τε καὶ a Kayser, sed cf. Fuhr mus. Rh. XXXIII p. 335) 169 εἰσέπεσον εἰς τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν 171 ἠγνόηται καὶ διαλέληθεν 173 διακριβοῦσθαι περὶ ἑκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν 175 ὥστ' ὠφελεῖν καὶ βελτίους ποιεῖν . . . καὶ πλείονος ἀξίους 176 οὐ γὰρ ἂν ἠθύμουν ἀλλὰ μᾶλλον οἷός τ' ἂν ἐγενόμην κτλ. 179 μὴ δυσχεραίνειν ἀλλ' ἔχειν συγγνώμην 184 ἐμπείρους δὲ τούτων ποιήσαντες καὶ διακριβώσαντες 185 ἐπιμελούμενοι καὶ παιδεύοντες 187 παιδευθῆναι καὶ λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην 187 ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνασθῆναι 189 ἀνυπέρβλητόν ἐστι καὶ πολὺ πάντων διαφέρει 189 εὑρεῖν καὶ μαθεῖν καὶ πονῆσαι καὶ μνημονεῦσαι 195 ἀλαζονευόμενος φαίνομαι καὶ μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιούμενος 195 θαρρῶν καὶ κινδυνεύων 197 διδάσκοντας καὶ λέγοντας 198 διαφθείρεσθαι καὶ γίγνεσθαι χείρους (καὶ γίγν. χείρους om. pr. Γ; sed cf. Buermann l. c. p. 12: Dasselbe (scil. homoeotel.) ist anzuerkennen für Ant. 198, wo die Worte καὶ γίγνεσθαι χείρουσ von corr. 2 auf einer Rasur von 7 Stellen korrigiert sind. Man erkennt in der Rasur deutlich χείρουσ; es ist also an Konjekturen nicht zu denken) 210 γυμνασθὲν καὶ πονῆσαν 210 παιδευθείσας καὶ τυχούσας τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας 213 καλινδουμένας καὶ παλαιούσας 219 οὐδ' ἂν θαυμασθεῖμεν οὐδὲ τιμῆς μεγάλης τύχοιμεν 219 ἂν μᾶλλον καταφρονηθεῖμεν καὶ μισηθεῖμεν 224 συμπονηρεύεσθαι καὶ συνεξαμαρτάνειν 227 ἀπραγμονεστάτους μὲν ὄντας τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ πλείστην ἡσυχίαν ἄγοντας 229 ἀναβαλλομένους καὶ θησαυριζομένους 235 οὐδεὶς λόγων ἠμέλησεν, ἀλλὰ τοσούτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων προσέσχον αὐτοῖς τὸν νοῦν 235 ἐκλήθη καὶ ταύτην ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν 241 οἱ δὲ συκοφάνται διαβάλλουσι καὶ πράγματα παρέχουσιν ἡμῖν 241 διαφθειρομένους καὶ πονηροὺς γιγνομένους

245 δυσκόλως ἔχειν καὶ ζηλοτυπεῖν καὶ τὰς ψυχὰς τεταραγμένως διακεῖσθαι καὶ πεπονθέναι παραπλήσια τοῖς ἐρῶσι 246 μακαρίζουσι μὲν καὶ ζηλοῦσι 247 ἐξηπατημένων καὶ πεφενακισμένων 252 ἢ καὶ πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν 257 οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὑρήσομεν ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν διανοημάτων ἁπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα 261 οὐ βλάπτειν ἀλλ' ὠφελεῖν 265 μένειν καὶ πονεῖν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις καὶ δεικνυμένοις 265 γυμνασθέντες καὶ παροξυνθέντες 265 ἀποδέχεσθαι καὶ μανθάνειν 270 εἰρηκέναι καὶ συμβεβουλευκέναι 270 ὁρίσαι καὶ δηλῶσαι 274 ἀπερεῖν καὶ παύσεσθαι ληγοῦνται 277 θεωρεῖν καὶ δοκιμάζειν 283 ἀνέστραπται καὶ συγκέχυται πολλά 284 τοὺς μέν γε βωμολοχευομένους καὶ σκώπτειν καὶ μιμεῖσθαι δυναμένους 285 τοὺς τὰ τοιαῦτα μανθάνοντας καὶ μελετῶντας 285 καὶ πονητέον καὶ φιλοσοφητέον καὶ πάντα πρακτέον ἐστίν 290 μὴ σπεύδειν μηδὲ ζητεῖν 290 μηδ' οὕτω χαίρειν μηδὲ μέγα φρονεῖν 293 προέχετε καὶ διαφέρετε τῶν ἄλλων 306 διέλθετε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ σκέψασθε 308 τοὺς διαφέροντας καὶ προέχοντας 309 ἀγαπᾶν καὶ τιμᾶν καὶ θεραπεύειν 321 ἱκετεύοντας, δεομένους (καὶ δεομ. Θ v.) 322 θαρρῶ καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω 323 χαίρει καὶ βούλεται.

Φίλιππος (V).

I substantiva: 4 μηδένα τὸν λόγον αὐτῶν μηδὲ τὴν λέξιν 27 ταῖς περὶ τὴν λέξιν εὐρυθμίαις καὶ ποικιλίαις κεκοσμήκαμεν 29 μετὰ λογισμοῦ καὶ φιλοσοφίας 29 μὴ πάρεργον ποιούμενος μηδὲ μετὰ ῥαθυμίας 68 φθόνον ἔχει καὶ δυσμένειαν καὶ πολλὰς βλασφημίας 68 μετὰ ποίας ἂν ἐπιμελείας καὶ διατριβῆς 73 οὐχ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀλλ' ἐπὶ ταύτην 87 ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι 102 ἐν πολέμῳ καὶ κακοῖς 107 στάσεις καὶ ταραχάς 111 πολέμων καὶ στάσεων καὶ πολλῶν ἄλλων κακῶν μεστὴν οὖσαν 114 τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν εὔνοιαν

[1]) Non rationem habui exempli huius § 41 τῶν ὁμοίαν σοι καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν ἐχόντων; sed. cf. III 30 XII 80. 134.

116 πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν (πραότητας καὶ φιλανθραπίας v.) 121 φόβον καὶ κίνδυνον 134 κατὰ δὲ τὴν εὐλογίαν (ευ.....αν Γ pr., not. mr., εὐλογίαν corr. 4, εὐδοξίαν ΛΘΠ vide Buerm. progr. a. 1885 p. 24) καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τὴν φήμην καὶ τὴν μνήμην (καὶ τὴν μνήμην om. ΛΘΠ; cf. Buerm. l. c.; vide IV 186). II adiectiva: 18 ἀτόποις καὶ λίαν ἀνοήτοις ἐπιχειρῶ πράγμασιν 21 ἐγκρατὴς καὶ κύριος 26 ἔρημος γένηται καὶ γυμνός 27 τοὺς λόγους ἡδίους ἂν ἅμα (ἡδίους θ' ἅμα v.) καὶ πιστοτέρους ποιοῖεν 41 τῶν ... ἀνελπίστων δοκούντων εἶναι καὶ παραδόξων 50 ἀξιόχρεων ἄνδρα καὶ δυνάμενον κτέ. 57 μὴ καλλίοσι μὲν μηδ' ὁσιωτέροις 57 μείζω δὲ καὶ δυσκολώτερα (σκολιώτερα ΛΠ) 76 ἀνδρωδέστερον αὐτὸν καὶ πλείονος ἄξιον 77 ἐπονειδίστων ἐπιθυμοίη καὶ πονηρῶν πραγμάτων 79 καλὴν ἔχειν καὶ μεγάλην τὴν δόξαν 109 οὐ μικρὸν οὐδὲ κενόν 113 τὸ γὰρ μὴ δεῖν ἀλλοτρίοις χρῆσθαι παραδείγμασιν ἀλλ' οἰκεῖον ὑπάρχειν 135 ἀκρατεστέρους καὶ φαυλοτέρους (cf. XV 224) 149 μαλακώτερον ἢ καταδεέστερον 155 βελτίω τούτων καὶ μᾶλλον ἁρμόττοντα τοῖς ὑπάρχουσιν. III adverbia: 28 ἂν ἀκριβέστατα καὶ κάλλιστα θεωρήσειας 65 ἀλόγως καὶ μανικῶς 142 οὐ γλίσχρως ἀλλ' ἀληθινῶς 154 ἦν βασιλικῶς ἀλλὰ μὴ τυραννικῶς αὐτῶν ἐπιστατῆς. IV verba: 10 τὸν λόγον τοῦτον οὐ τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς δεόμενον ἀλλ' ἀνδρὸς ἀνθοῦσαν τὴν ἀκμὴν ἔχοντος (cf. XV 9) 11 μιμεῖσθαι καὶ θαυμάζειν 12 ὑποδεῖξαι καὶ ποιῆσαι φανερόν 13 μὴ μάτην φλυαρεῖν ἀλλὰ προὔργου τι ποιεῖν 21 κατέστραπται καὶ πάντας ὑπηκόους εἴληφεν 26 τὸ συναγωνιζόμενον καὶ συμπεῖθον 26 ἐπειδὰν . . . ἀναγιγνώσκῃ δέ τις αὐτὸν ἀπιθάνως καὶ μηδὲν ἦθος ἐνσημαινόμενος ἀλλ' ὥσπερ ἀπαριθμῶν 27 ἂν βλάψειε καὶ φαυλότερον φαίνεσθαι ποιήσειεν 43 εἴ τις ἀθρήσειε καὶ σκέψαιτο 49 ἄγονται δὲ καὶ φέρονται 45 τοῦτο δὲ στεργούσας μόνον καὶ πᾶσαν τὴν σπουδὴν περὶ τούτου ποιουμένας 51 τεμνομένην καὶ πορθουμένην 53 τῶν ἡττηθέντων καὶ δυστυχησάντων 55 ὅ τι ἂν σὺ κελεύῃς καὶ συμβουλεύῃς (καὶ συμβουλεύῃσ Γ corr. 2: καὶ συμβουλευεισ Γ pr., om. ΛΘΠ teste Buermanno progr. a. 1885 p. 19 a. 1886 p. 7) 75 φοβεῖσθαι καὶ δεδιέναι 76 τοῖς Ἕλλησιν

ἐπιβουλεύειν καὶ παρεσκευάσθαι στρατεύειν ἐφ' ἡμᾶς 77 ἂν ἀγανακτήσειε καὶ μισήσειεν 79 τῶν βλασφημούντων καὶ φλυαρούντων (cf. XV 197) 81 μολύνεσθαι καὶ λοιδορεῖσθαι 82 πέφυκα καὶ δύναμαι 84 καταγελᾶν μου καὶ καταφρονεῖν 85 ἣν ἐλλίπω τι καὶ μὴ δυνηθῶ 85 ἐξεργάζεσθαι καὶ διαπονεῖν 97 ἐξετάσαι καὶ παραβαλεῖν 100 ὑπερεωρακέναι καὶ (καὶ post ὑπερεωρ. om. pr. Γ) καταπεφρονηκέναι 110 προσήκουσα μὲν καὶ πρέπουσα 118 ἐθίζειν σαυτὸν χρὴ καὶ μελετᾶν, ὅπως κτέ. 132 οὐδὲν ἐατὸν οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἀναστρεπτέον καὶ μεταστατέον ἅπαντα ταῦτ' ἐστιν (μεταναστατέον ΘΠ cf. Buerm. progr. a. 1885 p. 24; ἀλλὰ μεταναστατέον καὶ ἀναστρεπτέον v.)[1] 136 καὶ τὴν στρατείαν ποιεῖσθαι ταύτην καὶ πολεμεῖν καὶ κινδυνεύειν 137 μεμισημένος καὶ καταπεφρονημένος 138 τὰ συντείνοντα καὶ προτρέποντα 139 καταστραφεῖσαν καὶ συναχθεῖσαν (καταστραφεῖσαν Γ*E*Bs.: κατασταθεῖσαν v.) 140 τιμῶσιν ἅπαντες καὶ θαυμάζουσιν 148 οὐκ ἐπαινοῦσιν ἀλλ' ἀηδῶς ὁρῶσιν 149 ἐξετάσας ἅπαντα καὶ διελθὼν πρὸς αὐτόν 152 ἐν τούτοις γυμνασθεὶς καὶ λαβὼν ἐμπειρίαν 152 ἀπολειφθῆναι καὶ μὴ παρασχεῖν σαυτόν.

Παναθηναικός (XII).

I substantiva: 14 ἄνευ πόνων καὶ κινδύνων 21 καὶ τῆς ψευδολογίας τῆς περί με γιγνομένης καὶ τῶν διαβολῶν καὶ τοῦ φθόνου καὶ τοῦ μὴ δύνασθαί με τυχεῖν τῆς δόξης ἧς ἄξιός

---

[1]) Saepius synonyma copulantur ita comparata, ut quodvis membrum parem syllabarum numerum efficiat velut XV 189 εὑρεῖν καὶ μαθεῖν, V 138 τὰ συντείνοντα καὶ προτρέποντα, VIII 97 φιλοπολέμως καὶ φιλοκινδύνως, XII 8 δυσάρεστον καὶ μικρόλογον καὶ μεμψίμοιρον. quod consulto fieri eo magis erit perspicuum, si exempla attulero, ubi ad homoeoteleuton accedit numeri aequalitas velut IX 45 ἡγούμενος τῶν ἡδονῶν ἀλλ' οὐκ ἀγόμενος ὑπ' αὐτῶν, XII 31 a verbo ἔπειτα usque ad παρέχοντας, X 17 a verbo τοῦ μὲν usque ad ἐποίησεν, alia.

εἰμι 31 τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βαρύτητας 34 μὴ τὴν εὐπορίαν ἀγαπᾶν . . . ἀλλὰ τὴν εὐκαιρίαν διαφυλάττειν 54 εὐνοίας καὶ φιλίας 57 εἰς πόλεμον καὶ ταραχήν 57 ἀτυχίαις χρησαμένους καὶ συμφοραῖς 66 εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν 77 ἐν πολέμῳ καὶ ταραχαῖς 80 πλὴν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ δυνάμεως 81 ὀργῆς καὶ θυμοῦ καὶ φθόνου καὶ φιλοτιμίας 82 οὐ μισθοφυραῖς μεγάλαις οὐδὲ χρημάτων δαπάναις 90 περὶ τῆς ὠμότητος καὶ χαλεπότητος 99 τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ νοσημάτων 101 ἀρχηγοῖς γεγενημένοις καὶ διδασκάλοις τῶν τοιούτων ἔργων 102 πρὸς τὴν ἐκείνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν 103 περὶ φιλίας διελέγοντο καὶ συμμαχίας 105 εἰς πόλεμον καὶ ταραχάς 111 τὴν σωφροσύνην καὶ πειθαρχίαν (καὶ πειθαρχίαν Γ*E* Turr.: καὶ τὴν πειθαρχίαν v.) 115 ὑπ᾽ εὐταξίας καὶ σωφροσύνης καὶ πειθαρχίας 116 συντάξεις καὶ φόρους 121 ἀνοσιότητι καὶ δεινότητι 128 ἀπὸ τῶν πόνων καὶ τῶν ἀγώνων 134 αἱ μὲν οὖν φύσεις καὶ δυνάμεις 140 εἰς πολλὰς δ᾽ ἀηδίας καὶ λύπας 143 συμβούλους καὶ προστάτας 150 εἰς ἔλεγχον καὶ λόγον (καὶ λόγον add. Γ Bk.) 151 προστάταις καὶ συμβούλοις 155 ἐκ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν πολέμων 158 εἰς πόλεμον . . . καὶ φιλονικίαν 162 περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας 164 ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς 175 ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς μάχαις 176 τοὺς κινδύνους καὶ τὰς μάχας 178 πλὴν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τιμῶν 183 μετ᾽ εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης 184 τοὺς ἑταίρους καὶ τοὺς κοινωνούς 191 καὶ πόλεμοι πλεῖστοι καὶ κίνδυνοι μέγιστοι 195 πλείοσι κακοῖς καὶ μείζοσι συμφοραῖς περιπεσόντες 197 διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην καὶ σωφροσύνην ἢ διὰ τὴν ἀνδρείαν 209 τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας 225 τῶν μεγίστων κακῶν καὶ συμφορῶν 226 τοὺς καταποντιστὰς καὶ λῃστάς 227 τοὺς ὁμόρους καὶ τοὺς πλησίον οἰκοῦντας 246 μεστὸν ποικιλίας καὶ ψευδολογίας 252 τὰς δὲ πράξεις καὶ τὰς μάχας 256 ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ κινδύνοις 258 ἀνδρείας καὶ καρτερίας 271 πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν.
II adiectiva: 1 τῶν λόγων οὐ τοὺς μυθώδεις οὐδὲ τοὺς τερατείας καὶ ψευδολογίας μεστούς 5 τῶν σοφιστῶν ἀδοκίμων

καὶ πονηρῶν 8 τὸ γῆράς ἐστι δυσάρεστον καὶ μικρόλογον καὶ μεμψίμοιρον 9 ἀρρωστοτέραν καὶ μαλακωτέραν 11 οὐ μὴν . . . ἄδοξον οὐδ᾽ ἀφανῆ 11 περὶ μειζόνων καὶ καλλιόνων (scil. πραγμάτων) 14 οὐδέποτε . . . καλλίους οὐδὲ μείζους 31 ἐλαφροτάτους καὶ μετριωτάτους 32 φημὶ καὶ φρονίμους εἶναι καὶ τελείους ἄνδρας καὶ πάσας ἔχειν τὰς ἀρετάς 52 ἄν τις κριτὰς ἱκανωτέρους ποιήσαιτο καὶ πιστοτέρους 60 τὰς συνθήκας . . . γενναιοτέρας καὶ μεγαλοφρονεστέρας (καὶ μεγαλοφρ. om. pr. Γ) 65 πολὺ πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν 70 νησύδρια τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος 77 τὰ μὲν περιττὰ τῶν ἔργων καὶ τερατώδη 81 μεῖζον καὶ λόγου μᾶλλον ἄξιον 83 οὐ γὰρ ἀπρεπὲς οὐδ᾽ ἀνάξιον 102 μόνοι καὶ καθ᾽ αὑτούς (καὶ post μόνοι add. ΓBk.) 106 οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν οὔτ᾽ αἰσχίω πώποτε γενομένην οὔτ᾽ ἐπονειδιστοτέραν οὔτ᾽ ὀλιγωροτέραν τῶν Ἑλλήνων 110 τοῖς ἀδροτέροις αὐτῶν καὶ πολὺ βελτίοσιν 121 οἱ φρονιμώτατοι καὶ πρᾳότατοι 121 τῶν ἀγριωτάτων καὶ πλείστης ὠμότητος μεστῶν 124 μήτε μιγάδας μήτ᾽ ἐπήλυδας ἀλλὰ μόνους αὐτόχθονας τῶν Ἑλλήνων 125 τῶν τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν 133 τοῖς θρασυτάτοις καὶ πονηροτάτοις (πονηρ. καὶ θρασυτ. v.) 133 ἐπὶ τοὺς βελτίστους καὶ φρονιμωτάτους 135 οὔτ᾽ ὀχληρὸς οὔτ᾽ ἄκαιρος ἀλλὰ σύμμετρος καὶ προσήκων τοῖς ἔμπροσθεν 143 οὐ τοὺς τυχόντας ἀλλὰ τοὺς βελτίστους καὶ φρονιμωτάτους (φρονιμ. καὶ βελτ. v.) καὶ κάλλιστα βεβιωκότας 145 οὐ περιμαχήτους αὐτὰς ποιήσαντες οὐδ᾽ ἐπιθυμίας ἀξίας 150 μείζους πράξεις καὶ καλλίους 151 τὴν πολιτείαν . . . βελτίω τῶν ἄλλων καὶ σωφρονεστέραν 162 οὐδὲν τούτων ἔπραττον ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον 176 καλλίοσι καὶ δικαιοτέραις 183 οὐ μὴν ὁσίας οὐδὲ καλὰς οὐδὲ πρεπούσας 185 αἰσχίους εἶναι καὶ πλειόνων ὀνειδῶν μεστάς 196 εἰς χείρω πράγματα καὶ ταπεινότερα 199 περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων καὶ μάλιστα μνημονευθησόμενα 203 βραχὺ καὶ μικρὸν (τραχὺ καὶ πικρόν Hirschig) 203 αἰσχρὸν ποιήσω καὶ δεινόν 203 λόγον εἰρηκὼς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ καὶ πολλῶν ἐναντιώσεων μεστόν 213 μᾶλλον ἀγαπωμένην ἢ σπουδαιοτέραν (cf. § 211) 213 καλόν ἐστιν ἢ σεμνὸν ἀλλ᾽ οὐκ αἰσχύνης ἄξιον 220 πρὸς τοὺς οἰ-

κειοτάτους καὶ τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας 224 τὰ γὰρ αὐτὰ πανταχῇ καὶ μηδαμῇ διαφέροντα 224 φύσιν . . . ἐναντίαν αὐτὴν αὑτῇ καὶ μὴ τὴν αὐτήν 228 εὐδαίμονας καὶ μακαρίους 229 ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον καὶ περὶ τὸ λέγειν γεγυμνασμένον 240 αἰσχρὸν καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν σημεῖον 246 χαλεπὸν φανούμενον καὶ δυσκαταμάθητον 246 ἁπλοῦν εἶναι δόξοντα καὶ ῥᾴδιον καταμαθεῖν 247 φανερώτερον ἐποίουν καὶ γνωριμώτερον 249 τοὺς μὲν δικαίους καὶ σεμνούς, τοὺς δ' ἀσελγεῖς καὶ λίαν φιλαπεχθήμονας 254 μεῖζον ἔργον καὶ θαυμαστότερον 254 πρᾶξιν εὐτυχεστέραν καὶ θεοφιλεστέραν (καὶ θεοφιλεστ. om. pr. Γ) 268 μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν ἡμιτελῆ μηδ' ἀδιέργαστον ἀλλὰ πονῆσαι μικρὸν χρόνον καὶ προσέχειν τοῖς λοιποῖς τὸν νοῦν. III adverbia: 7 οὐχ ὡς ἔτυχον ἀλλ' ἐναμίλλως 15 τὴν αἵρεσιν οὐ δικαίως . . . ὑπειλήφασιν ἀλλὰ ταραχωδῶς καὶ παντάπασιν ἀλογίστως 23 οὐ δικαίως οὐδὲ προσηκόντως 24 τοῖς εἰκῇ καὶ φορτικῶς καὶ χύδην, ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ, λέγουσιν 31 πρεπόντως καὶ δικαίως 37 ἀπειροτέρως δὲ καὶ καταδεεστέρως ἐπαινούντων 39 ἐγκωμιάσαι . . . ἀκριβῶς καὶ δικαίως 46 τῶν ὀρθῶς καὶ νομίμως κτησαμένων 48 ἀλλοτρίως καὶ πολεμικῶς 56 μετριώτερον καὶ πρᾳότερον . . . ἐπεμελήθημεν 72 οὐ μετρίως ἀλλ' ὑπερβαλλόντως 124 ὁσίως καὶ καλῶς 132 ἄριστα καὶ δικαιότατα . . . ἐπιστατήσειν 159 οὔτε . . . ἤλγησαν ἀξίως ὧν ἔπαθον οὐδ' ὡς προσῆκεν αὐτούς 173 καλῶς γέγραφα καὶ συμφερόντως 196 διὰ μὲν τὸ καλῶς καὶ φρονίμως βουλεύσασθαι 206 οὕτως εἰκῇ καὶ παρανόμως 218 οὐκ ἀπαιδεύτως ἀλλὰ νοῦν ἐχόντως 223 νομίμως καὶ καλῶς 224 ὀρθῶς καὶ δικαίως 224 ἀσελγῶς τε καὶ κακῶς (ἀσελγῶς καὶ κακῶς Fuhr mus. Rh. XXXIII p. 334) 231 καλῶς γὰρ καὶ δικαίως 232 ὀλιγώρως καὶ λίαν πικρῶς 261 καλῶς καὶ προσηκόντως. IV verba: 1 τοὺς ἁπλῶς εἰρῆσθαι δοκοῦντας καὶ μηδεμιᾶς κομψότητος μετέχοντας 2 ἐπισημαίνεσθαι καὶ θορυβεῖν 3 πλὴν τῶν πονεῖν ἐθελόντων καὶ σφόδρα προσεχόντων τὸν νοῦν 8 μὴ τῶν καταβεβλημένων εἷς εἶναι μηδὲ τῶν κατημελημένων 8 περὶ ὧν . . . καὶ μνησθεῖεν ἂν καὶ διαλεχθεῖεν ὡς

σπουδαίων ὄντων 11 ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν καὶ γράφειν[1]) 14 εἰ σωφρονήσαιμεν καὶ παυσαίμεθα τῆς [πρὸς ἀλλήλους] μανίας 16 ζηλούντων ἐμὲ καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένων 17 παραναγιγνώσκοντες ὡς δυνατὸν κάκιστα τοῖς αὑτῶν καὶ διαιροῦντες οὐκ ὀρθῶς καὶ κατακνίζοντες καὶ πάντα τρόπον διαφθείροντες 17 οὐδὲν ἐφρόντιζον τῶν ἀπαγγελλομένων ἀλλὰ ῥᾳθύμως εἶχον 20 ἐλυπήθην καὶ συνεταράχθην 22 ψεύδεσθαι περί μου καὶ λέγειν ἀνεπιτήδειον 24 ἀμελήσαντι τούτων καὶ μεταξὺ καταβαλόντι (μεταξὺ add. ΓBk.) 25 ἣν ἐξενέγκω γράψας καὶ ποιήσω φανεράν, ἣν ἔχω γνώμην 27 πονεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν ἅπασι τούτοις 31 μὴ λίαν ἡττωμένους, ἀλλ᾽ ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους καὶ τῆς φύσεως ἀξίως, ἧς μετέχοντες τυγχάνομεν 32 τοὺς μὴ διαφθειρομένους ὑπὸ τῶν εὐπραγιῶν μηδ᾽ ἐξισταμένους αὑτῶν μηδ᾽ ὑπερηφάνους γιγνομένους ἀλλ᾽ ἐμμένοντας τῇ τάξει τῇ τῶν εὖ φρονούντων 37 οὐδὲν μᾶλλον ἀποστατέον αὐτῶν ἐστὶν ἀλλ᾽ ἐπιτελεστέον 39 θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν 41 ἣν . . . σκοπῆται καὶ παραβάλλῃ (σκοπῇ τε καὶ Cor. παραβάλῃ v., sed cf. Stange annal. philol. suppl. III p. 575; Fuhr mus. Rh. XXXIII p. 335) 46 πολιορκοῦντες καὶ κακῶς ποιοῦντες 48 φοβεῖσθαι δὲ καὶ δεδιέναι 61 ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν 64 εἰ . . . γλιχοίμην καὶ πειρῴμην πείθειν 74 οὐ δύναμαι δὲ κατιδεῖν ἀλλ᾽ ἀπορῶ κτλ. 79 ὑφ᾽ αὑτῷ γενέσθαι, καὶ συνακολουθεῖν, ἐφ᾽ οὓς ἂν ἡγῆται 80 κινδυνεύειν καὶ πολεμεῖν 97 αὐτονόμους εἶναι καὶ διοικῆσαι τὰ σφέτερ᾽ αὐτῶν 101 τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπισχνουμένων ἐξηπατημένοις καὶ διημαρτηκόσι τῶν ἐλπίδων 102 πορθουμένης καὶ τεμνομένης (καὶ τεμνομ. add. ΓBk.) 118 ἕλοιντο καὶ βουληθεῖεν 136 ἀναγνῶναι μέρος καὶ διελθεῖν 141 κλέπτειν καὶ διαρπάζειν 142 λυμαινομένους καὶ συκοφαντοῦντας 153 εὑρόντος ἢ διανοηθέντος 155 τοὺς ταμά τε (cf. Fuhr mus.

---

[1]) Haud ita raro duo infinitivi substantivorum loco usurpati ab Isocrate congregantur. memorabile autem quod eius usus exempla non reperimus nisi in posterioris aetatis orationibus, velut VI 91 II 49 XII 11 XV 169. Cf. etiam F. Birklein *Entwicklungsgeschichte des subst. Infin.* Virceburgi a. 1888 p. 61 sqq.

Rh. XXXIII p. 375) θαυμάζοντας καὶ βασκαίνοντας καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένους 192 μνημονευθῆναι καὶ ῥηθῆναι (καὶ ῥηθ. ex ci. Cor. circumscr. Bk. Bs., quod insequitur καὶ add. ΓBk.; ῥηθῆναι καὶ μνημον. ci. Kayser) 198 τεθραμμένοις καὶ πεπαιδευμένοις 211 ἣν ἀγαπῶσι καὶ περὶ ἣν μάλιστα σπουδάζουσι 215 οὐδ᾿ αὖ παντάπασιν ἀπεσιώπησεν ἀλλ᾿ ἔλεγεν 215 ἀποδεχομένου μου τἀκεῖ καὶ καλῶς ἔχειν νομίζοντος 222 ἡσυχίαν ἄγειν καὶ μηδεμίαν δόξαν ἔχειν 223 ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν 223 τοὺς δὲ πλημμελοῦντας καὶ κακουργοῦντας 223 ψέγειν καὶ μισεῖν καὶ φυλάττεσθαι τὸν τρόπον αὐτῶν 229 οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκοντες ἀλλὰ διημαρτηκότες ἀμφοτέρων ἡμῶν 231 ἀναγιγνώσκων αὐτὰ καὶ διεξιών 232 ἐλυπήθην καὶ βαρέως ἔφερον 233 ἐπηνημένος καὶ τεθορυβημένος καὶ τετυχηκὼς ὧνπερ οἱ κατορθοῦντες ἐν ταῖς ἐπιδείξεσιν 233 οὐδεμίαν διατριβὴν ἐποιησάμην ἀλλ᾿ εὐθὺς παρεκέκλητο 235 ἐλυπήθης καὶ βαρέως ἔσχες 236 εἰ φιλοσοφοῦμεν καὶ μεμνήμεθα τῶν . . . λεγομένων 239 τάξαι καὶ βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν 240 ἐπαμφοτερίζειν δυναμένους καὶ πολλὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντας 241 φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν 242 ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν 243 τοὺς παρακρουομένους καὶ παραλογιζομένους 244 λοιδορεῖσθαι καὶ καταρᾶσθαι 247 διὰ τοὺς πονοῦντας καὶ πράγματα σφίσιν αὐτοῖς παρέχοντας 250 ἐμίσησαν καὶ δυσκόλως πρός σε διετέθησαν 252 σὲ γεγραφέναι καὶ μνημονεύεσθαι πεποιηκέναι 252 συναγαγόντα πάσας αὐτὰς καὶ θέντα παρ᾿ ἀλλήλας 252 ἀναγνῶναι καὶ διελθεῖν αὐτάς 253 ταῦτ᾿ ἐνθυμουμένους καὶ διεξιόντας 257 οὐδεμιᾷ . . . ἠκολούθησαν οὐδ᾿ ἐποίησαν τὸ προσταττόμενον ἀλλ᾿ αὐτόνομοι διετέλεσαν ὄντες 260 ζηλῶ σε καὶ μακαρίζω 264 ἐπῄνουν, ἐζήλουν, ἐμακάριζον 264 συναπεφαίνοντο δὲ καὶ συνεβούλευον 269 ἐμὲ δὲ διεφθάρθαι καὶ παντάπασιν εἶναι μωρόν.

CAPVT II.

Quoniam ipsa synonymorum ubertatis exempla adlata sunt, iam ad quaestiones illas accedere licebit, quas supra significavimus. quamquam autem spes abicienda erit sola synonymorum ope orationes singulas ad suum quamque annum revocari posse, attamen, quod supra monui, si quando plures harum consimiles observationes ab aliis collectae erunt, non dubito, quin etiam de tempore orationum multo confidentius quam antea iudicari possit. interim quae ex his de copiae verborum usu observationibus effici videntur qua par est modestia pronuntiare libet. en aspice tabulam, qua synonymorum exempla ad calculos revocavimus inter singulas orationes paginasque editionis Teubnerianae distributa:

numerus	orationum	numerus paginarum ed. Teubn.	numerus synonymorum
XVIII	Πρὸς Καλλίμαχον . . .	15 1/2	17
XX	Κατὰ Λοχίτου	5	4
XXI	Πρὸς Εὐθύνουν	4 1/2	11
XVI	Περὶ ζεύγους	12 1/2	26
XVII	Τραπεζιτικός	15	26
XIX	Αἰγινητικός	12 1/2	39
XIII	Κατὰ τῶν σοφιστῶν . . .	6	18
XI	Βούσιρις	12	28
IV	Πανηγυρικός	45	107
XIV	Πλαταικός	14 1/2	36
X	Ἑλένη	16	67
VI	Ἀρχίδαμος	26 1/2	84
II	Πρὸς Νικοκλέα	12 1/2	61
III	Νικοκλῆς	15 1/2	78
IX	Εὐαγόρας	19 1/2	109
VIII	Περὶ εἰρήνης	37	148
VII	Ἀρεοπαγιτικός.	19 1/2	76
XV	Ἀντίδοσις	76 1/2	439
V	Φίλιππος	37	150
XII	Παναθηναικός	68	426

Vides igitur synonymorum ubertatis exempla multo exstare pauciora in iudicialibus orationibus quam in demonstrativis, numerum tamen eorum paullatim adcrescere etiam in forensibus ita, ut 'Aegineticus', quae huius generis orationum habetur postrema, medium quasi inter iudiciales et demonstrativas locum obtineat. quod ut etiam planius fiat, moneo 'de quadrigis' orationem e ceterarum numero eximendam esse suoque modulo metiendam. observavi enim quae in hac oratione reperiuntur synonymorum exempla καὶ particula coniuncta ea non sicut in ceteris per omnes orationis partes plus minus aequalibiter distributa esse, sed ad unum omnia contineri orationis paragraphis 22—41. singularem autem huius orationis indolem quodmodo explicemus, non est cur diu quaeramus. luculenter confirmatur, quod perspexit Galle l. c. p. 12: 'Tota autem oratio, quam quidem nos habemus, nil est nisi Alcibiadis maioris laudatio, imprimis inde a § 22 usque ad § 41, cuius partis elocutio ne minime quidem differt ab orationum demonstrativarum.' quo iudicio mea observatione plane confirmato illud etiam quod dixi huius orationis rationem esse peculiarum neque cum ceteris comparari posse quam verum sit apparet.

Iam ut quinque reliquarum comparatio instituatur, tres illas priores 'ad Callimachum', 'contra Lochitem', 'ad Euthynum' synonymorum usu apparet admodum inter se discrepare neque gradationem in his observari. non magis adauctum numerum esse observas in Trapezitico, si comparaveris ad Euthynum orationem. contra quanto intervallo distet Aegineticus a Trapezitico in propatulo est. Ut hinc aliquid praesidii adcrescat eorum sententiae, qui Aegineticum ante annum 390 scriptum esse negarunt.

Haud absimilis fiet observatio, si ea synonymorum exempla perlustrabimus, quae offeruntur orationibus de-

monstrativis. in prioribus huius generis 'contra sophistas' et 'Busiride' modice Isocrates copia verborum usus est, praesertim si comparaveris has cum eiusdem generis postremis. orator igitur a se ipse quodam modo defecit, cum in forensis generis prioribus minorem copiae synonymorum rationem haberet. revixit autem eius studium in 'Panegyrico', cum in 'Plataico' numerus paulum recedat. sed ut miraremur potius, si in eius modi rebus fluctuatio quaedam vel inconstantia prorsus deesset, sic putaverim etiam per se Panegyricum paulo accommodatiorem fuisse ad eius modi ornatum adhibendum quam Plataicum. accedit vero aliud quiddam. discrepant magnopere inter se singulae orationes amplitudine, velut Panegyricus omnes huius temporis orationes longitudine superat, cum oratio contra sophistas sex tantum paginas expleat. atqui copiae verborum exempla non aequabiliter inter singulas orationum paginas distribuuntur. apparet igitur de minoris ambitus orationibus non ita certum admitti posse iudicium quam de longioribus. sed vel sic observatur in his orationibus synonymorum copiae adauctus excepto Plataico. multo vero manifestior est redundantiae progressus in eis quae Plataicum sequuntur. exempla singulis orationibus gradatim ita fere augentur, ut priorum numerus posterioribus superetur non sine aequabilitate quadam, unum si exceperis Areopagiticum. nam in hac oratione, quae viginti fere paginis constat, exempla leguntur pauciora multo quam in 'Euagora', licet hic paginas expleat non plures. sed nolim nimium tribuatur huic exceptioni. discrepant sane inter se duae orationes, non nego, et interrumpitur aequalis ille progressus, sed discrepantia minuitur quadamtenus eo, quod utraque, et Areopagiticus et Euagoras, ambitu sunt minores. etiam hoc loco monendum est ubertatis exempla satis inaequaliter disposuisse per singulas orationum paginas

Isocratem, modo ut coacervaret multitudinem, modo pauca admitteret atque adeo nulla. sunt paginae, ubi quinquies, sexies vel saepius synonymorum paria compareant, sunt aliae, ubi prorsus desiderentur. quod ut luculentius fiat, inspiciantur velim exempla quae leguntur in ʻAntidosiʼ et in ʻPanathenaicoʼ. delegi has, quia omnium sunt longissimae. sunt igitur in Antidosi paginae editionis Teubn. 105. 108. 111. 117. 171 et in Panathenaico paginae 34 et 55 ubi abundantiae exempla prorsus desunt, contra semel tale legitur XII p. 49, bis XV p. 169, ter XV p. 165, quater XV p. 166, quinquies XV p. 136, sexies XV p. 140, septies XV p. 149, octies XV p. 133, denique decies XII p. 68.

Sic in brevioribus praesertim orationibus cautione nobis opus esse adparet ne nimium probare studeamus. quod tamen in dubitationem vocari nequit, hoc est: raro ubertatis exempla congregavit Isocrates prima artis suae aetate, cum ad scribendum accessit, plura posuit media aetate, qua ingenium eius et ars corroborabat, frequentissime vero utque taedio legentes afficiat coniunxit idem valentia extremis temporibus eisque quae vergebant ad senectutem.

Quod si in universum constat, iam singula videamus, quatenus hinc rata fiant, quae de temporibus orationum supra monuimus. ac videmus perraro ubertatis exempla in forensis generis orationibus admitti: quae scribendi ratio imprimis in orationibus ʻcontra Lochitemʼ et ʻin Euthynumʼ observatur, etsi de his propter paginarum paucitatem caute iudicandum esse concedo, cum praesertim in Euthynum orationem non veri generis forensis, sed sophisticum fere opusculum esse vel potius eius descriptionem observaverit Blass adnuente Gallio (l. c. p. 15). neque igitur Trapeziticum licet comparare cum oratione in Euthynum vel, quae est orationis de quadrigis peculiaris condicio, cum oratione ʻde quadrigisʼ, sed potius

cum prioribus duabus in Callimachum et contra Lochitem scriptis. quae duae cum synonymorum numero vix inter se discrepent ($15^1/_2$: 17 et 5 : 4), eidem fere oratoris aetati merito has adscriptas esse confirmatur. nunc vide quantum differat Trapezitica oratio a Callimachea, licet utraque eodem fere paginarum numero (15) conclusa sit. septendecim ubertatis exempla exhibet Callimachea, septem et viginti Trapezitica, ut virorum doctorum sententiae, qua octo fere annorum spatio has orationes inter se distare statuerunt, novi hinc aliquid stabilimenti accedat. nec minus convenit synonymorum numerus cum Blassiano de Aeginetici temporibus iudicio. ita enim numerus adauctus est, ut Aegineticam orationem tribus fere annis post Trapeziticam scriptam esse (a. 390) admodum probabile fiat. quid quod Aeginetica ad demonstrativum genus vergens cum oratione contra sophistas, quam ipsam quoque anno 390 scriptam esse volunt, in eadem prorsus synonymorum ratione versatur (13 : 39 = 6 : 18). hanc rationem vix fortuitam velim considerent, quibus de harum orationum tempore scrupulus resideat.

Sed iam ad orationes demonstrativas delapsi sumus. quas si perlustraveris observationibus meis adiutus, Blassii de 'Helenae' tempore iudicium vix iam probabis. Helena non modo ab orationibus contra sophistas et Busiride, si redundantiam synonymorum respicis, magno intervallo distat, sed vel Plataicum mirum quantum superat. tantum igitur abest, ut Helenam ad priorum sophistae orationum tempora, id est ad annum fere 390 revocaverim, ut cum Keilio eam inferiore potius tempore, certe non ante a. 370 scriptam esse putaverim. similiter iudicandum erit de Archidamo. si quid meis rationibus tribuas, compara hanc orationem cum eis, quas inter annos 354—51 editas esse scimus, cum orationibus de pace, Areopagitica, Antidosi: iam intelleges Keilii computo, qui Archidamum

anno 365 adsignabat, aliquid probabilitatis accedere, non Blassii, qui eam inter annos 356—351 scriptam esse voluit (*Die att. Ber.*[2] II p. 289). tanta est hanc inter et illas, si synonyma spectas, discrepantia. etiam trilogiae Cypriae orationes quo ordine se exceperint, nunc puto paulo confidentius diiudicari posse. nam qui hanc synonymorum usus gradationem (Πρὸς Νικοκλέα 61 Νικοκλῆς 78 Εὐαγόρας 109) animadverterit, vix dubitabit, quin, quod de duabus prioribus iam anthac certum erat, hoc ipso ordine etiam editae sint orationes, licet concedendum sit Euagorae encomium ipso argumento accommodatius paulo fuisse ad synonymorum compositionem augendam (cf. Blass *Die att. Ber.*[2] II p. 288).

Sed ne certioribus incerta inmisceam, iam subsisto. quoniam ita orationes, si summam spectas, inter se discrepare vidimus ut, quo propius vergunt ad scriptoris senectutem, eo etiam maiorem exhibeant synonymorum congeriem, non mirum erit, quod haud raro scriptor notionem, quam in prioribus orationibus semel significasse satis habuerat, in posterioribus amplificavit compositione synonymorum. cuius rei ad artem Isocrateam pernoscendam apprime idoneae luculentiora aliquot exempla subicio. atque ut primum iudicialium orationum ratio habeatur, haece inter se componere iuvat: ad Callimachum § 30 ἂν ἕκαστος ὑμῶν ἀγανακτήσειεν cf. V 77 τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγανακτήσειε καί μισήσειεν, § 36 ὑμᾶς εἰς ὀργὴν καταστήσων cf. XV 31 εἰς ὀργὴν καὶ μῖσος ὑμᾶς καταστήσειν, § 38 κἀκεῖνο χρὴ σκοπεῖν, ὅτι cf. XV 132 χρὴ . . . κἀκεῖνο παρατηρεῖν καὶ σκοπεῖν, ὅπως; contra Lochitem § 9 εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὅσῳ cf. XV 306 διέλθετε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ σκέψασθε, ποῖός τις ἦν, § 10 τῆς ἐλευθερίας ἀπεστερήθημεν cf. IV 117 ἀπέχουσι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας; de quadrigis § 29 ῥᾳθύμως ζῆν cf. XV 207 ἐκκεχυμένως ζῆν καὶ ῥᾳθύμως, § 38

πρὸς αὐτὸν δυσκόλως εἶχον ὡς πρὸς τυραννεῖν ἐπιβουλεύοντα cf. XII 250 ἐμίσησαν καὶ δυσκόλως πρὸς σὲ διετέθησαν ὡς κατηγορίαν γεγραφότα, § 49 παρ' οὗ λαβεῖν μοι προσήκει cf. XV 92 ἐξ ὧνπερ προσήκει καὶ δίκαιόν ἐστιν; Trapezit. § 12 ἔλεγχον ἂν τοῦτον σαφέστατον γενέσθαι cf. IX 17 μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγχον, § 14 εἰς τοῦτο τόλμης ἀφίκεθ' ὥστε κτέ. cf. XV 89 εἰς τοσοῦτον πονηρίας καὶ τόλμης ἐλήλυθεν, ὥστε κτέ., § 18 ὅπως τούτῳ τε καλῶς ἕξει XV 323 τοῦθ' ἕξειν μοι καλῶς καὶ συμφερόντως, § 29 τόδε ῥᾴδιον πᾶσι γνῶναι cf. XII 246 ἁπλοῦν . . . καὶ ῥᾴδιον καταμαθεῖν, § 47 εἰς ἀγῶνα καταστάς cf. XII 66 εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν καταστάντων; Aeginet. § 1 καλῶς βεβουλεῦσθαι cf. XII 196 διὰ τὸ καλῶς καὶ φρονίμως βουλεύσασθαι, § 28 ποιῆσαι φανερόν cf. V 12 ὑποδεῖξαι καὶ ποιῆσαι φανερόν, § 41 εἰς ἔλεγχον καταστήσειν cf. XII 150 καταστaίην εἰς ἔλεγχον καὶ λόγον, § 47 καλῶς ἕξει cf. VIII 137 καλῶς ἕξει καὶ συμφερόντως.

Quibus addantur haec ex prioribus demonstrativis posita: contra sophistas § 3 πειρῶνται πείθειν cf. XII 64 εἰ . . . ἐγὼ γλιχοίμην καὶ πειρῴμην πείθειν, § 6 διακριβοῦσθαι περὶ τῶν διαφερόντων cf. XV 173 διακριβοῦσθαι περὶ ἑκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, § 17 περὶ δὲ τὰς χρήσεις αὐτῶν γυμνασθῆναι cf. XV 187 ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνασθῆναι περὶ τὴν χρείαν; Busir. § 16 ἄριστ' ἄν τις τὰ κοινὰ διοικήσειεν cf. XII 132 ἄριστα καὶ δικαιότατα . . . ἐπιστατήσειν, § 26 ἐθίζειν οἰόμενος δεῖν cf. V 118 ἐθίζειν σαυτὸν χρὴ καὶ μελετᾶν, § 44 ὑποδεῖξαι σοι βουλόμενος ὡς cf. V 12 ὑποδεῖξαι καὶ ποιῆσαι φανερόν; Plataic. § 1 ἥκομεν ἱκετεύοντες μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς . . . ἀναστάτους . . . γεγενημένους cf. VII 69 ἐλθεῖν . . . ἱκετεύσοντας καὶ δεησομένους μὴ περιιδεῖν αὐτοὺς ἀναστάτους γενομένους, § 32 ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσεῖν cf. XII 195 πλείοσι κακοῖς καὶ μείζοσι συμφοραῖς περιπεσόντες, § 56 τοῖς ἡλικώταις cf. XV 161 ἐν τοῖς ἡλικώταις καὶ συμπεπαιδευμένοις; Panegyr. § 12

τῶν εἰκῇ λεγομένων cf. XII 24 τοῖς εἰκῇ καὶ φορτικῶς καὶ χύδην, ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ, λέγουσιν, § 13 ἐν τοῖς προοιμίοις cf. XV 71 ἐν . . . τῷ προοιμίῳ καὶ τοῖς πρώτοις λεγομένοις, § 14 παρακελεύομαι cf. VIII 145 παραινῶ καὶ παρακελεύομαι, § 14 οὕτω μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιοῦμαι cf. XV 195 ἀλαζονευόμενος φαίνομαι καὶ μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιούμενος, § 47 τὰς δὲ (scil. συμφοράς) καλῶς ἐνεγκεῖν ἐδίδαξεν cf. II 39 καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας φέρειν ἐπισταμένους.

Sed haec sufficiant. apparet autem his observationibus evidentiae nihil detrahi eo, quod etiam in posterioris aetatis orationibus unius eiusdemque rei vel significationis modo simplicem legi modo duplicem loquelam. nihil enim inde aliud efficitur quam hoc: abundantiae studio, quod quam late pateat in inferioris aetatis orationibus supra vidimus, ne in his quidem Isocratem indulsisse quasi effrenate utque omnis modus abesset. immo qui diligentius in artem oratoris se insinuaverit, haud raro is, opinor, animadvertet, quam apte ille in rebus narrandis lucem quasi et umbram distribuat et modo uberiore dicendi genere utatur modo pressiore. nec vero nullius momenti ad recte iudicandum erit distinguere singulas orationum partes, si tamen encomii indoles abundanti generi dicendi magis favebat quam suasionis. sed eius modi observationes exhaurire a nostro consilio alienum est.

Restat, ut corrollarii instar addantur ea synonymorum redundantiae exempla, quae exstant in epistulis, quae sub Isocratis nomine feruntur, et in oratione Demonicea.

Διονυσίῳ (ep. I paulo ante a. 367).

2 μὴ διὰ γραμμάτων ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν ἀλλ' αὐτοὺς πλησιάσαντας 3 ἐν δὲ τοῖς ἐπιστελλομένοις καὶ γεγραμμένοις 4 προσαγάγηται καὶ συλλέξηται.

Τοῖς Ἰάσονος παισίν (ep. VI brevi post a. 359).

I adiectiva: 5 οὐδὲ πώποτ᾽ ἐφιλοτιμήθην ἐπὶ τούτοις, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἑτέροις μᾶλλον 12 τοῖς αἰσχίστοις καὶ παρανομωτάτοις. II adverbia: 6 ἐπιχαρίτως καὶ μουσικῶς καὶ διαπεπονημένως. III verba: 1 ἀποδημῆσαι καὶ διατρῖψαι παρ᾽ ὑμῖν 8 εὕρωμεν καὶ διακριβωσώμεθα 8 ἐξεργασθήσεται καὶ λήψεται τέλος 9 ἂν . . . λογίσησθε (λογίσησθε Γ corr. ab eadem m.; pr. λογίσησθαι Cor. Bk.: λογιῆσθε) καὶ βουλεύσησθε (βουλήσησθε Γ) 10 ζητοῦντες καὶ φιλοσοφοῦντες (καὶ φιλοσοφ. om. ΓBk. cf. ep. VII 3).

Ἀρχιδάμῳ (ep. IX a. 356).

I substantiva: 3 διὰ τὴν ὑμετέραν ἡγεμονίαν καὶ βασιλείαν 8 πολέμου καὶ στάσεων 14 ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις 15 ἀνανδρίαν (ἀνανδρείαν Γ) καὶ μικροψυχίαν 16 ταῖς αὑτῶν ἀσθενείαις καὶ ῥαθυμίαις. II adiectiva: 5 μέγα καὶ σεμνόν 5 μὴ τὴν τυχοῦσαν ἀλλὰ τὴν τοσοῦτον ἐπ᾽ ἀρετῇ διενεγκοῦσαν 7 μὴ τοὺς ῥᾷστους . . . ἀλλὰ τοὺς ἐργωδεστάτους. III adverbia: 5 μὴ κομψῶς ἀλλ᾽ ἁπλῶς 8 οὕτως αἰσχρῶς καὶ δεινῶς. IV verba: 5 μηδὲ τῇ λέξει κοσμήσας ἀλλ᾽ ἐξαριθμήσας (ἀλλ᾽ ἐξαριθμ. om. pr. Γ add. sec. m. in mg.) μόνον καὶ χύδην εἰπών 8 γέμει καὶ μεστός ἐστι.

Τοῖς Μυτιληναίων ἄρχουσιν (ep. VIII a. 350).

I substantiva: 6 τιμὴν καὶ δόξαν 7 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας. II adverbia: 6 καλῶς καὶ δικαίως. III verba: 2 ἀηδῶς διακείμενοι καὶ χαλεπῶς φέροντες 3 ἐπιδείκνυσθε (ἐπιδείκνυσθε Bk., ἐπιδείκνυσθαι Γ, ἐπιδείκνυτε v.) γὰρ καὶ ποιεῖτε πᾶσι φανερόν.

Τιμοθέῳ (ep. VII circa a. 344; cf. Blass II ^{2} p. 330).

I substantiva: 13 τὴν φιλίαν καὶ ξενίαν. II adiectiva: 1 σημεῖον γὰρ οὐ μικρὸν ἐκφέρεις ἀλλ᾽ ὡς δυνατὸν

μέγιστον (cf. XV 173) 2 ἐκ τῶν δυσκόλων καὶ χαλεπῶν 12 ἐλευθεριώτατον εἶναι καὶ πραότατον καὶ φιλανθρωπότατον. III adverbia: 2 εἰκότως καὶ προσηκόντως 3 ἥδιον ζῆν καὶ θαρραλεώτερον 3 ὀρθῶς καὶ φρονίμως 5 πικρῶς μὲν καὶ χαλεπῶς 5 πράως καὶ νομίμως 6 μετὰ βίας [τυραννικῶς] καὶ μετὰ πολλῆς ἀπεχθείας (μετὰ βίας τυραννικῶς καὶ μετὰ πολλῆς Γ sec. H. H.; τυραννικῶς μετὰ βίας καὶ πολλῆς Bk.; τυραννικῶς μετὰ βίας πολλῆς καὶ v. vide Keil anal. Is. p. 85 adn. 1) 6 καλῶς καὶ φιλανθρώπως (καλῶς τε καὶ φιλανθρ. v.; sed cf. Fuhr mus. Rhen. XXXIII p. 335) 11 καλῶς αὐτῷ χρήσασθαι καὶ συμφερόντως ἀμφοτέροις ὑμῖν. IV verba: 2 ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν 4 λυμανοῦνται (λυμανοῦνται ex ci. Valcken. Auger. ΓBk.: ἀμυνοῦνται; cf. VIII 46) καὶ δασμολογήσουσιν 3 ζητεῖν καὶ φιλοσοφεῖν.

Φιλίππῳ (ep. II circa a. 341).

I substantiva: 7 τηλικαύταις ἥτταις καὶ συμφοραῖς περιπεσών 11 εἰς λύπας καὶ φροντίδας 14 πρὸς τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς 21 τὰς οἰκειότητας καὶ τὰς εὐνοίας. II adiectiva: 20 οὐκ εὐμεταχειρίστοις ἀλλὰ μεγαλοψύχοις καὶ στάσεως μεστοῖς. III verba: 14 τοὺς ἀπαγγέλλοντας καὶ λέγοντας 19 μισθοῦνται καὶ χρήματα πολλὰ δαπανῶσι.

Ἀλεξάνδρῳ (ep. V circa a. 341).

I adiectiva: 1 τὸ καταλελειμμένον μου μέρος καὶ λοιπὸν ὄν. II adverbia: 2 οὐκ ἀφρόνως ἀλλὰ νοῦν ἐχόντως. III verba: 1 μήτε προσερῶ μήτ᾽ ἀσπάσομαι 1 μὴ νομίζειν ἤδη με παραφρονεῖν διὰ τὸγ ῆρας μηδὲ παντάπασι ληρεῖν 2 οἷς συνδιατρίβων τ᾽ οὐκ ἂν λυπηθείης, συμβάλλων τε καὶ κοινωνῶν πραγμάτων οὐδὲν ἂν βλαβείης οὐδ᾽ ἀδικηθείης.

Ἀντιπάτρῳ (ep. IV a. 340 aut a. 339).

I substantiva: 9 φίλους κτᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις καὶ τοὺς τοιούτους εὖ ποιεῖν. II adiectiva: 9 ἥδιστόν ἐστι καὶ

λυσιτελέστατον πιστοὺς ἅμα καὶ χρησίμους φίλους κτᾶσθαι 11 οὐκ εὐκρινὲς ὂν ἀλλ' ἔχον ἄττα σίνη 13 ὑπὲρ ἀνδρῶν φίλων καὶ προσφιλεστάτων μοι γεγενημένων (Blass vol. II p. LII: 'φιλ. καὶ προσφ. sanum non puto'). III adverbia: 4 ἥδιστον καὶ λιγυρώτατον. IV verba: 4 εἰπεῖν καὶ βουλεύσασθαι 4 συνημερεῦσαι καὶ συμβιῶναι (καὶ σύμβιον v.) 7 τῷ πράττειν καὶ κινδυνεύειν 9 ἐπαινοῦσι καὶ τιμῶσιν.

Φιλίππῳ (ep. III a. 338).

Verba: 3 παρακελεύεσθαί σοι καὶ προτρέπειν 4 εἰ μὲν οὖν εἶχον τὴν αὐτὴν δύναμιν, ἥνπερ πρότερον, καὶ μὴ παντάπασιν ἦν ἀπειρηκώς 4 οὐκ ἂν δι' ἐπιστολῆς ἀλλὰ παρὼν αὐτὸς παρώξυνον ἄν σε καὶ παρεκάλουν.

Exemplis quae congessi iam ad numeros redactis haec nobis offertur tabula:

numerus	epistularum	numerus paginarum	numerus synonymorum
I	Διονυσίῳ	2 1/2	6
VI	Τοῖς Ἰάσονος παισίν . .	4	17
IX	Ἀρχιδάμῳ	5	25
VIII	Τοῖς Μυτιλ. ἄρχουσιν . .	3	10
VII	Τιμοθέῳ	3	33
II	Φιλίππῳ	5 1/2	15
V	Ἀλεξάνδρῳ	1	14
IV	Ἀντιπάτρῳ	3 1/2	20
III	Φιλίππῳ	2	8

Uti autem recte his numeris nemo poterit nisi qui totam de epistulis quaestionem retractaverit illosque cum singularum quae inter se satis diversae sunt epistularum proprietatibus apte coniunxerit. aliter profecto iudicandum erit de eis epistulis, quarum prooeminum solum exstat ut trium priorum, aliter de eis quae aetatem tulerunt integrae. quamcunque autem viam inieris, aequalior

ille synonymorum abundantiae progressus, qui in orationibus patefit, nullo modo efficitur ex epistulis. nam cum Panathenaicus orationum postrema etiam exemplis idem significantium plenissima sit, ad Philippum epistula (III) post cladem Chaeronensem scripta quanto remittat abundantiae studium, si aetate superiores comparaveris, in aperto est. ad brevitatem autem epistularum qui ita confugiunt, ut de his certum iudicium admitti posse negent, ei rationi omnino valedicunt. et vel sic mirum manet, quod ad Antipatrum epistula, quae sola fere genuino quodam epistolici generis colore tincta est, nihilo setius abundantiae studio vel maxime eminet. solvendis autem difficultatibus me imparem esse ingenue fateor. solvi non poterant nisi ab eo qui omnes de epistulis quaestiones denuo retractaverit. interim ne quis praepropere his de synonymorum usu observationibus abutatur ad fidem epistularum infirmandam, monitum velim praeter discrepantiam quam diximus etiam congruentiam quandam esse epistulas inter et orationes, certe si ipsa verba spectas, non numerum exemplorum. recurrunt enim in epistulis haud ita paucae sive similes sive prorsus eaedem atque in orationibus synonymorum compositiones. atque ut similium nonnulla congeram, haec velim exempla inter se compares: ep. II 7 ἥτταις καὶ συμφοραῖς cf. V 53 τῶν ἡττηθέντων καὶ δυστυχησάντων, § 11 εἰς λύπας καὶ φροντίδας καταστήσεις cf. XII 140 εἰς πολλὰς δ᾽ ἀηδίας καὶ λύπας τοὺς πειθομένους ἐμβαλλόντων, § 14 τοὺς ἀπαγγέλλοντας καὶ λέγοντας cf. XV 197 διδάσκοντας καὶ λέγοντας; ep. III 3 παρακελεύεσθαί σοι καὶ προτρέπειν cf. VIII 145 παραινῶ καὶ παρακελεύομαι, § 4 παρώξυνον ἄν σε καὶ παρεκάλουν cf. III 12 παρακαλέσαι καὶ προτρέψαι; ep. V 1 μὴ . . . παραφρονεῖν διὰ τὸ γῆρας μηδὲ παντάπασι ληρεῖν cf. VIII 41 μαίνεσθαι καὶ παραφρονεῖν vel etiam XV 90 ληρεῖν ἂν φαίη καὶ μαίνεσθαι; ep. VI 8 ἐπειδὰν . . . εὕρωμεν καὶ διακριβωσώμεθα cf. XV 173 διακριβοῦσθαι περὶ

ἑκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, § 8 ἐξεργασθήσεται καὶ λήψεται τέλος cf. V 85 ἐξεργάζεσθαι καὶ διαπονεῖν, § 9 ἂν . . . λογίσησθε καὶ βουλεύσησθε cf. XV 169 εἰς τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν, § 10 τοῦτον μὲν τὸν τρόπον ζητοῦντες καὶ φιλοσοφοῦντες cf. IV 6 σκοπεῖν καὶ φιλοσοφεῖν τοῦτον τὸν λόγον; ep. IV 4 εἰπεῖν καὶ βουλεύσασθαι cf. XV 270 εἰρηκέναι καὶ συμβεβουλευκέναι, § 7 τῷ πράττειν καὶ κινδυνεύειν cf. II 49 εἰς ἀγῶνας καὶ πράξεις; ep. VII 3 ὀρθῶς καὶ φρονίμως cf. XII 196 καλῶς καὶ φρονίμως, § 6 καλῶς καὶ φιλανθρώπως cf. XV 132 ἐπιχαρίτως καὶ φιλανθρώπως, § 3 ζητεῖν καὶ φιλοσοφεῖν cf. IV 6 σκοπεῖν καὶ φιλοσοφεῖν; ep. VIII 3 ἐπιδείκνυσθε γὰρ καὶ ποιεῖτε πᾶσι φανερόν cf. V 12 ὑποδεῖξαι καὶ ποιῆσαι φανερόν; ep. IX 15 ἀνανδρίαν καὶ μικροψυχίαν cf. XIV 28 ἀνανδρίας καὶ πονηρίας.

Non multum talibus comprobatur, concedo, sed ne ea quidem spernenda esse apparebit, si addidero etiam prorsus eadem quam in orationibus synonymorum paria recurrere. permemorabile autem hoc est, quod, nisi quid praeterit me, in quattuor tantum epistulis (IV VII VIII IX) haec cum orationibus concordantia observatur, non in omnibus. sunt autem exempla haec: ep. IV 9 ἐπαινοῦσι καὶ τιμῶσιν cf. XII 223 ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν; ep. VII 2 ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν cf. XII 61 ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, § 2 ἐκ τῶν δυσκόλων καὶ χαλεπῶν cf. XV 149 δυσκολανοῦσι καὶ χαλεπῶς οἴσουσιν, § 4 λυμανοῦνται καὶ δασμολογήσουσι cf. VIII 46 λυμαινόμεθα καὶ δασμολογοῦμεν, § 5 πικρῶς μὲν καὶ χαλεπῶς cf. XII 65 πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν, § 5 πράως καὶ νομίμως cf. XV 125 πράως διῴκει καὶ νομίμως; ep. VIII § 6 καλῶς καὶ δικαίως cf. XV 79 καλῶς ἂν διοικοῖτε καὶ δικαίως, § 7 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας cf. IV 117 τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας; ep. VII 11 καλῶς αὐτῷ χρήσασθαι καὶ συμφερόντως cf. XV 323 καλῶς καὶ συμφερόντως; ep. IX 5 μέγα καὶ σεμνόν cf. IX 40 μέγιστον καὶ σεμνότατον καὶ περιμαχητότατον, § 5 μὴ τὴν τυχοῦσαν ἀλλὰ τὴν τοσοῦτον ἐπ'

ἀρετῇ διενεγκοῦσαν cf. X 21 τῶν τυχόντων ἀλλὰ μὴ τῶν πολὺ διενεγκόντων, § 8 πολέμου καὶ στάσεων cf. IV 168 πολέμους καὶ στάσεις, § 14 ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις cf. V 87 ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις.

Quae si comprehenderis, hoc certe, ne plus ego hodie dicam, manifestum erit eum, qui scripsit has tres vel quattuor epistulas, cognitam habuisse Isocratis artem et cum dictione eius familiaritatem contraxisse. nec dubito, quin etiam confidentius uti possint hac observatione qui eam cum aliis ad epistularum fidem pertinentibus apte coniungere scient.

Firmius ego pedem profero in iudicanda oratione Demonicea. exempla autem quae repperi haec sunt:

I substantiva: 11 μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτήν. II adiectiva: 2 τῶν σπουδαίων ἀλλὰ μὴ τῶν φαύλων 30 ὁμιλητικὸς ἀλλὰ μὴ σεμνός 43 μετὰ καλῆς δόξης ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχρᾶς φήμης. III adverbia: 28 μηδὲν ὑπερβαλλόντως ἀλλὰ μετρίως. IV verba: 25 ἐὰν μὴ προσμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς . . . βοηθῇς 36 ἀποδέχεσθαι καὶ ζηλοῦν.

Intra duodecim igitur paginas exempla exstant non nisi quattuordecim, cum in oratione ad Nicoclem, quae eiusdem fere spatii est, meo computo legantur unum et sexaginta. neque magis cum aetate superioribus orationibus facit Demonicea. viginti sex exempla praebet oratio de quadrigis, viginti octo Busiris, quarum utraque duodenis fere paginis constat. adice quae supra de Demoniceae origine et indole disputata sunt, nec iam dubitabis, quin spuria sit. cui iudicio optime convenit, quod una tantummodo formula ni fallor ex genuinis iteratur § 28 μηδὲν ὑπερβαλλόντως ἀλλὰ μετρίως cf. XII 72 οὐ μετρίως ἀλλ' ὑπερβαλλόντως.
